

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ_ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟΥ ΒΟΤΡΥΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΣΕ ΑΥΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ 9^{ΟΥ} ΕΠΑΛ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: **ΑΔΑΜΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: **ΣΤΙΒΑΚΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το βιομηχανικό κτίριο ΒΟΤΡΥΣ λειτούργησε ως ποτοποιείο από το 1885 έως το 1986. Βρίσκεται στα Σεπόλια στην Αθήνα σε οικόπεδο 12,5 στρεμμάτων μεταξύ της λεωφόρου Κηφισού και της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ.

Σήμερα το εργοστάσιο και το οικόπεδο παρουσιάζει σημάδια πλήρους εγκατάλειψης και καταστροφής. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός πωλήθηκε από την διοίκηση όταν τερματίστηκε η λειτουργία του αλλά πέραν τούτου το κτίριο έχει υποστεί λεηλασία.

Όταν ξέσπασε ο σεισμός στην Αθήνα το 1999, το κτίριο που στέγαζε το 9ο ΕΠΑΛ στην Ακαδημία Πλάτωνος υπέστη σημαντικές φθορές και αμέσως ο ΟΣΚ και ο Δήμος Αθηναίων απαλλοτρίωσαν το οικόπεδο του ΒΟΤΡΥΣ και στη νότια πλευρά του τοποθετήθηκαν containers στα οποία εδώ και 13 χρόνια στεγάζουν τις λειτουργίες του 9ου ΕΠΑΛ.

Το γεγονός ότι διαμένω πολύ κοντά στο εργοστάσιο παρακολουθώντας καθημερινά την εγκατάλειψή του καθώς επίσης και τις απαράδεκτες συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγονται τα μαθήματα του 9ου ΕΠΑΛ μέσα σε containers, με ώθησε στο να επιλέξω αυτή τη διπλωματική. Προτείνω την αποκατάσταση του εργοστασίου και την ένταξη σε αυτό όλων των λειτουργιών του 9ου ΕΠΑΛ.

Λαμβάνοντας υπόψη την έντονη σχολική δραστηριότητα της περιοχής προχώρησα στην ένταξη περαιτέρω λειτουργιών στο οικόπεδο. Προσπαθώντας να προσελκύσω τους μαθητές των γύρω σχολείων να επισκέπτονται το οικόπεδο του ΒΟΤΡΥΣ, δημιουργούνται νέα κτίρια δίπλα σε αυτό με λειτουργίες όπως: υπαίθριο αμφιθέατρο για θεατρικές παραστάσεις, υπόγειο αμφιθέατρο προβολών και κλειστό γυμναστήριο. Με αυτό τον τρόπο, πέρα από τη λύση που δίνεται στο πρόβλημα της σχολικής στέγης, η ανάγκη για διάσωση της βιομηχανικής κληρονομιάς περνάει στο παράδειγμα του ΒΟΤΡΥΣ μέσω της εκπαίδευσης με άκρως βιωματικό τρόπο.

UNIVERSITY OF THESSALY_DEPARTMENT OF ARCHITECTURE

DIPLOMA THESIS

**REUSE OF WINERY BOTRYS FOR HOSTING THE FUNCTIONS OF THE
9th EPAL**

SUPERVISOR: **ΑΔΑΜΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ**

STUDENT: **ΣΤΙΒΑΚΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ**

SUMMARY

The industrial building of BOTRYS was functioning as a winery from 1885 up to 1986. It is located at Sepolia in Athens and its site is between Kifisou highway and the intercity railway.

Today the building and its site are completely abandoned. Its machinery had been sold when it was closed but it has also been looted several times.

During the 1999 earthquake in Athens, the building that was hosting the 9th EPAL nearby was damaged and the municipality of Athens bought the site of BOTRYS. Containers were placed at its southern side and for 13 years they host the students of the 9th EPAL.

The fact that i live near the factory watching its lapse on daily basis as well as the conditions that the students face inside the containers, were the reasons that i decided to held the current thesis. The present thesis deals with the restoration and reuse of the industrial building of BOTRYS in order to host the students of 9th EPAL.

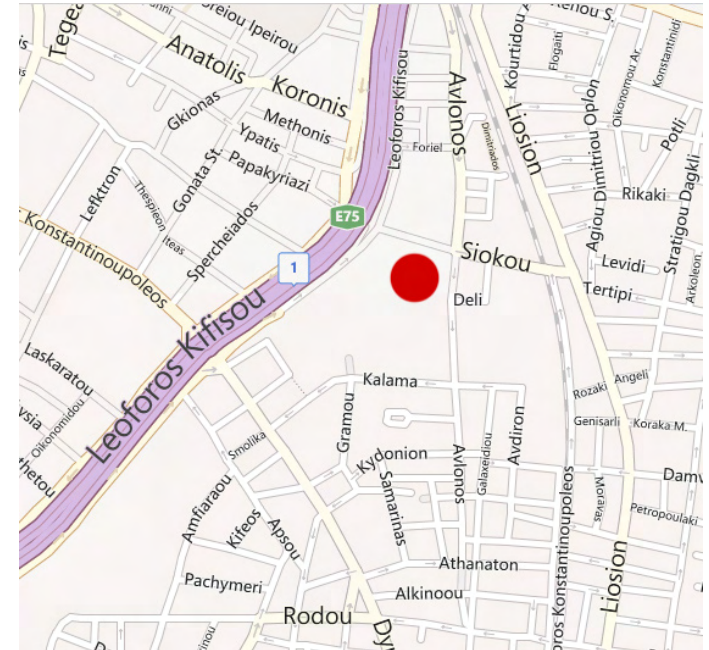
Considering the presence of other schools in the area, it leded to the construction of additional buildings inside the site like amphitheater for theatrical plays and a gymnasium building since none of the local schools possesses one. Those could attract the students of the local schools to visit the industrial building.

In this way, except the solution that is given for the students of the 9th EPAL, BOTRYS becomes an example on how the rescue of the industrial heritage goes through the educational process.

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Το βιομηχανικό κτίριο ΒΟΤΡΥΣ λειτούργησε ως ποτοποιείο από το 1885 έως το 1986. Βρίσκεται στα Σεπόλια στην Αθήνα σε οικόπεδο 12,5 στρεμμάτων στις οδούς Σιώκου και Αυλώνος και μεταξύ της λεωφόρου Κηφισού και της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ κοντά στις 3 γέφυρες.

Το συγκρότημα αποτελούνταν από 3 κτιριακές ενότητες. Το κεντρικό λίθινο κομμάτι (το μόνο που σώζεται σήμερα και έχει κυρηχθεί διατηρητέο) κτισμένο σταδιακά από το 1885 έως το 1903, του οποίου τα κτίρια δημιουργούν διάταξη αιθρίου και είναι ένα από τα πρώτα δείγματα αρχιτεκτονικής βιομηχανικών κτιρίων του 1900. Και δύο κτίρια δίπλα στο λίθινο, που χτίστηκαν μεταξύ 1920-30 που είναι μικτής κατασκευής (φέρουν οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα και πλήρωση από οπτόπλινθους και πέτρα), τα οποία κατεδαφίστηκαν τη δεκαετία του '90. Τα ίχνη τους διακρίνονται καθαρά μέσα στο οικόπεδο. Την ίδια δεκαετία κατεδαφίστηκαν τα παρακείμενα στο 'ΒΟΤΡΥΣ' εργοστάσια 'Κοροπούλη' και 'ΑΤΛΑΣ' ώστε τα οικόπεδά τους να χρησιμοποιηθούν σαν χώροι πρασίνου και αθλοπαιδειών.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το 1906 το εργοστάσιο ΒΟΤΡΥΣ περνάει στην κατοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι η εταιρία ίδρυσε τα παρακάτω εργοστάσια και οйнаποθήκες: Μύλοι Αθηνών (σήμερα Σεπόλια), Ελευσίνα, Καλαμάτα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Πύργο, Αχαΐα, Πάρο, Κύμη, Βελίκα, Γαστούνη, Βραχάτι, Λευκάδα, Σάμο, Αλιβέρι.

Η «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ Α.Ε.» σύντομα όχι μόνο διέσωσε την καλλιέργεια των αμπελιών, αλλά εξελίχθηκε σε σημαντικό παράγοντα της Ελληνικής βιομηχανίας και της εθνικής παραγωγής.

Η αποτελμάτωση του σταφιδικού ζητήματος και το αδιέξοδο στο οποίο είχαν οδηγηθεί οι σταφιδοπαραγωγοί το 1905 (σταφιδικό ζήτημα), δημιούργησε τις συνθήκες για την συγκρότηση του ομίλου με πρωτοστάτη τον διευθυντή της Τράπεζας Αθηνών Ιωάννη Πεσματζόγλου (8 Ιουνίου 1905) και την ονομασία «Σταφιδική Σύμβαση».

Για την εκτέλεση της σύμβασης αυτής συστήθηκε (1 Αυγούστου 1906), από την τράπεζα Αθηνών και της τότε υφιστάμενης Σταφιδικής Τράπεζας, ανώνυμη εμπορική εταιρεία με την επωνυμία «Προνομιούχος Εταιρία», με σκοπό την προστασία της παραγωγής και του εμπορίου της σταφίδας. Η σύσταση της Προνομιούχου Εταιρίας πρόβλεπε και την παράλληλη ίδρυση του βιομηχανικού οργανισμού για την κατεργασία της σταφίδας. Σε αυτές τις συνθήκες δημιουργήθηκε η Ε.Ε.Ο.Ο. στις 6 Μαΐου του 1906.

Η διοίκηση της εταιρείας έστρεψε την προσοχή της στην αύξηση της κατανάλωσης του οινοπνεύματος δημιουργώντας σπουδαία εξαγωγή καθαρού οινοπνεύματος στο εξωτερικό.

Στο εσωτερικό της χώρας συνέβαλε καθοριστικά στην διάδοση της χρήσης του μετουσιωμένου οινοπνεύματος για φωτισμό και θέρμανση.

Το 'Κοροπούλη' και το 'ΒΟΤΡΥΣ' στο βάθος

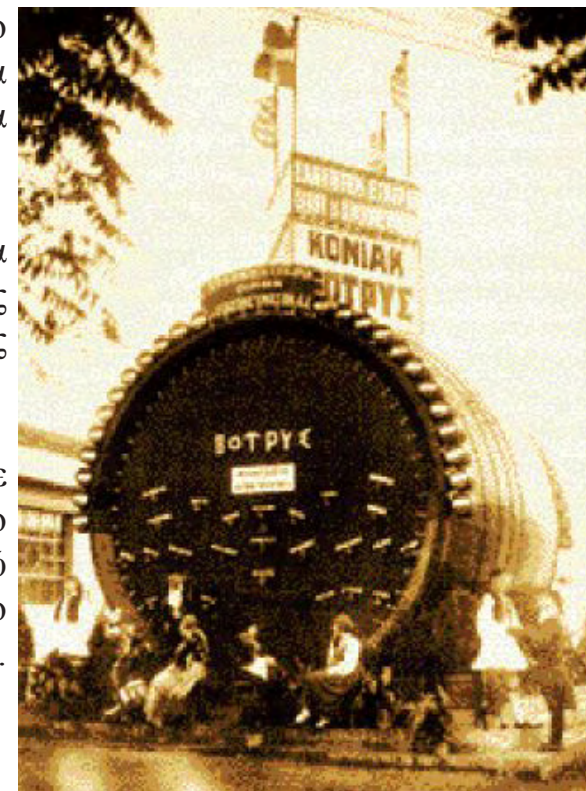

Το λίθινο τμήμα του 'ΒΟΤΡΥΣ' και δίπλα του η πτέρυγα που κατεδαφίστηκε κατά τη δεκαετία του '90

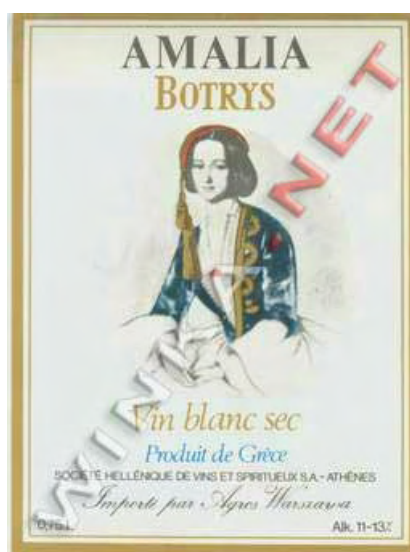
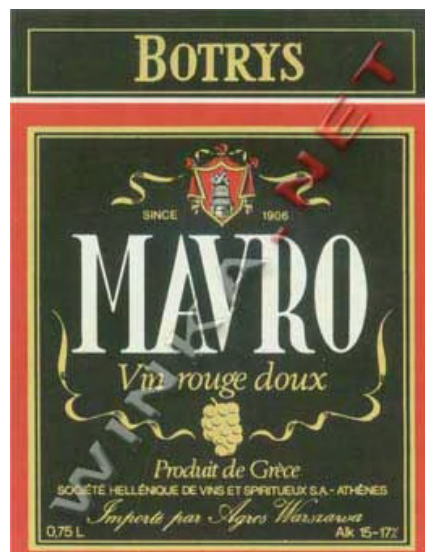
Η Ε.Ε.Ο.Ο πραγματοποίησε την οινοποίηση της γλωρής σταφίδας. Τελειοποίησε το μεγάλο αποσταγματοποιείο του εργοστασίου στους 'Μύλους Αθηνών' (Σεπόλια) με τα τελειότερα μηχανήματα αποστάξεως οίνων για παρασκευή αποστάγματος, παρασκευάζοντας έτσι τα περίφημα κονιάκ της.

Τα προϊόντα της εταιρίας περιλάμβαναν: οινόπνευμα καθαρό και μετουσιωμένο, παλαιό απόσταγμα γνωστό με την επωνυμία «BOTRYS», οίνους ξηρούς λευκούς, ερυθρούς, βαθείς ερυθρούς, οίνους Moelleux, οίνους Μαρκό, Χαλκίδας, Λευκάδας, οίνους γλυκείς, μιστέλια διαφόρων ειδών, μοςχάτος Σάμου, οίνους Μαδεριζέ, Μαροδάφνη, οίνους τύπου Πόρτο, Μαλβουαζία, Βερμούτ κλπ.

Το 1938 η Ε.Ε.Ο.Ο. αγοράστηκε εξ ολοκλήρου από τον Μποδοσάκη ο οποίος το 1973 ίδρυσε το «ίδρυμα Μποδοσάκη» στο οποίο μεταβίβασε εν ζωή τις μετοχές της Ε.Ε.Ο.Ο.. Μετά το θάνατό του (19 Ιανουαρίου 1979), η διοίκηση του BOTRYS περνάει στα χέρια του ανιψιού του Μποδοσάκη, Τζώρτζη Αθανασιάδη (συντάκτη της εφημερίδας «ΒΡΑΔΥΝΗ»), τον οποίο δολοφονεί η 17 Νοέμβρη το 1982. Το 1986 σταματά οριστικά η λειτουργία του BOTRYS.

Περίπτερο 'BOTRYS' ΔΕΘ 1928

Ετικέτες από φυάλες και διαφημίσεις 'BOTRYS'

Στην περιοχή υπάρχει έντονη σχολική δραστηριότητα καθώς σε πολύ κοντινή απόσταση από το εργοστάσιο βρίσκονται 4 σχολεία (2 δημοτικά, 1 γυμνάσιο, 1 εννιαίο λύκειο).

Όταν ξέσπασε ο σεισμός στην Αθήνα το 1999, το κτίριο που στέγαζε το 9ο ΕΠΑΛ στην Ακαδημία Πλάτωνος υπέστη σημαντικές φθορές και αμέσως ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων και ο Δήμος Αθηναίων απαλλοτρίωσαν το οικοπέδο του ΒΟΤΡΥΣ. Σε μια λωρίδα 2 στρεμμάτων στη νότια πλευρά του οικοπέδου στρώθηκε τσιμέντο και τοποθετήθηκαν containers στα οποία εδώ και 13 χρόνια στεγάζουν τις λειτουργίες του 9ου ΕΠΑΛ.

Ενώ έχει γίνει μελέτη για κατασκευή καινούριου σχολείου μέσα στο οικοπέδο του 'ΒΟΤΡΥΣ' και επανάχρηση αυτού με ένταξη βοηθητικών λειτουργιών όπως βιβλιοθήκη και αίθουσα γυμναστικής, οι διαδικασίες έχουν παγώσει λόγω έλλειψης χρηματοδότησης.

Το 9ο ΕΠΑΛ και το 'ΒΟΤΡΥΣ' στο βάθος

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

Σήμερα το εργαστάσιο και το οικόπεδο παρουσιάζει σημάδια πλήρους εγκατάληψης και καταστροφής. Τίποτα δεν θυμίζει την περίοδο της ακμής του. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός όπως και τα δρύινα βαρέλια των αποθηκών πωλήθηκαν από την διοίκηση μετά την παύση της λειτουργίας του. Πέραν τούτου το κτίριο έχει υποστεί λεηλασία. Έχουν αφαιρεθεί στην πλειοψηφία τους τα κουφώματα και οι καγκελόπορτες καθώς επίσης και τμήματα τοίχων από οπτόπλινθους από την δυτική πτέρυγα που βρίσκεται η καμινάδα. Ενώ στο εσωτερικό του καταφεύγουν άστεγοι αλλά και τοξικομανείς. Πρόκειται για ένα αυτογενές κτίριο οργανωμένο γύρω από μια εσωτερική αυλή. Παρουσιάζει πολυμορφικότητα καθώς οι πτέρυγές του κυμαίνονται από ισόγειες (νότια πτέρυγα, βόρεια πτέρυγα και αποσταγματοποιείο στη δυτική), διόροφες (ανατολική πτέρυγα) και τριόροφες (πύργος διοίκησης). Ουσιαστικά δεν υπάρχει άμεση σύνδεση μεταξύ τους παρά μόνο μέσω της εσωτερικής αυλής. Η κατάσταση της λίθινης τοιχοποιίας (πάχους 60 εκατοστών) που αποτελεί και τον φέροντα οργανισμό βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση και έχει υποχωρήσει σε ελάχιστα σημεία, κυρίως στην δυτική όψη του πύργου της διοίκησης ψηλά στη στέψη. Τα ψαλιδια των στεγών καθώς και τα πατώματα με τα δοκάρια τους ήταν ξύλινα. Τα πατώματα και οι κεραμοσκεπές έχουν καταρεύσει με εξαίρεση αυτήν της βόρειας πτέρυγας όπου φυλάσσονταν τα δρύινα βαρέλια. Στην νότια πτέρυγα η στέγη αντικαταστάθηκε με λαμαρίνα στεγάζοντας στα τελευταία χρόνια λειτουργίας του εργοστασίου τον χώρο εμφυλώσεων. Εξωτερικά το κτίριο ήταν σοβατισμένο και στην στέψη κάθε τοίχου υπήρχε οδοντωτή κεραμική ταινία κάτω ακριβώς από τη βάση των στεγών. Όλα τα εξωτερικά παράθυρα και οι πόρτες είχαν γύρω τους πλαίσια από κόκκινα τούβλα. Τα μεγαλύτερα ανοίγματα απαντώνται στο αποσταγματοποιείο της δυτικής πτέρυγας το οποίο είναι κατασκευασμένο από μπατική οπτοπλινθοδομή πάχους 40 εκατοστών.

Η νότια πτέρυγα και ο πύργος διοίκησης με την καμινάδα στο βάθος

Η πλίνθινη πτέρυγα της καμινάδας

Η ανατολική πτέρυγα εξωτερικά

Η βόρεια πτέρυγα (χώρος αποθήκευσης) με χτιστά παράθυρα

Η δυτική όψη του πύργου διοίκησης

Άποψη από την εσωτερική αυλή

Άποψη από το εσωτερικό της νότιας πτέρυγας

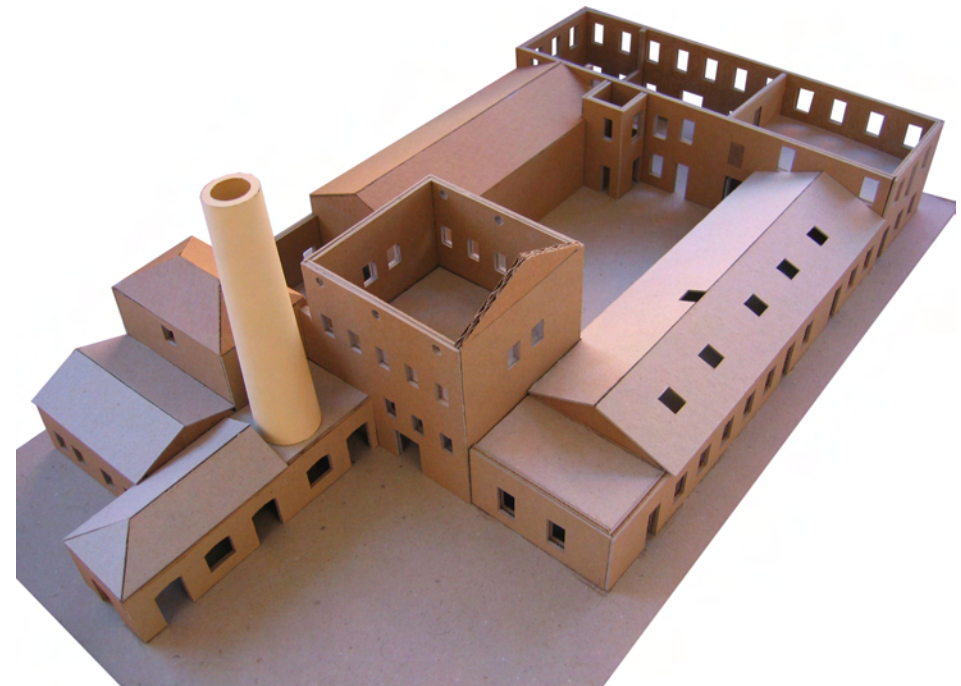
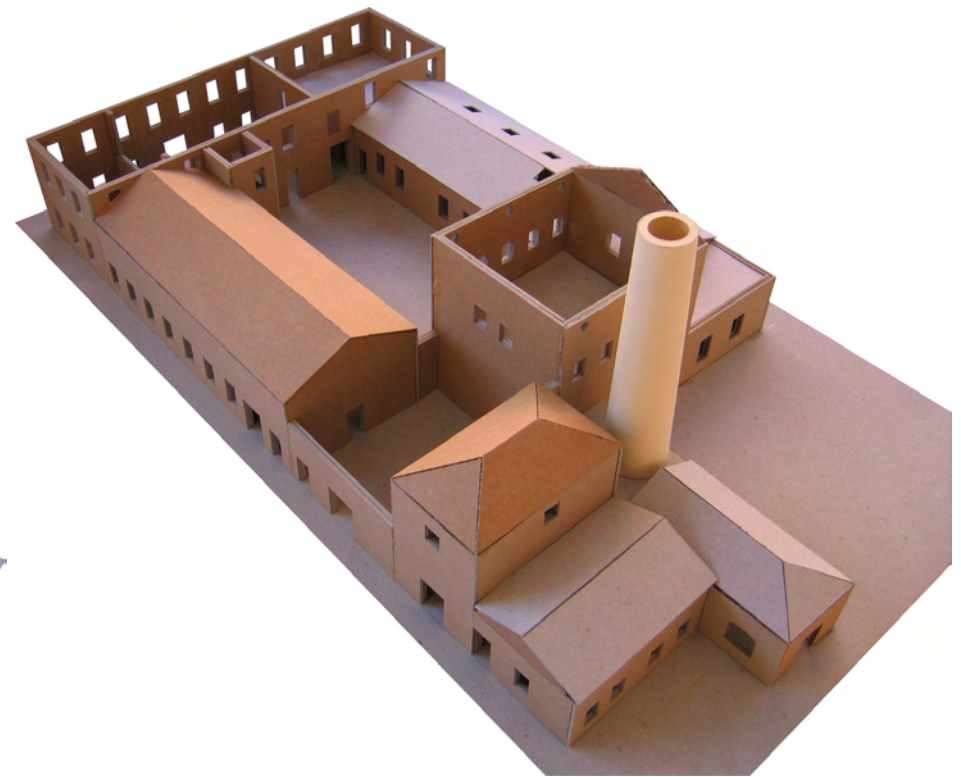
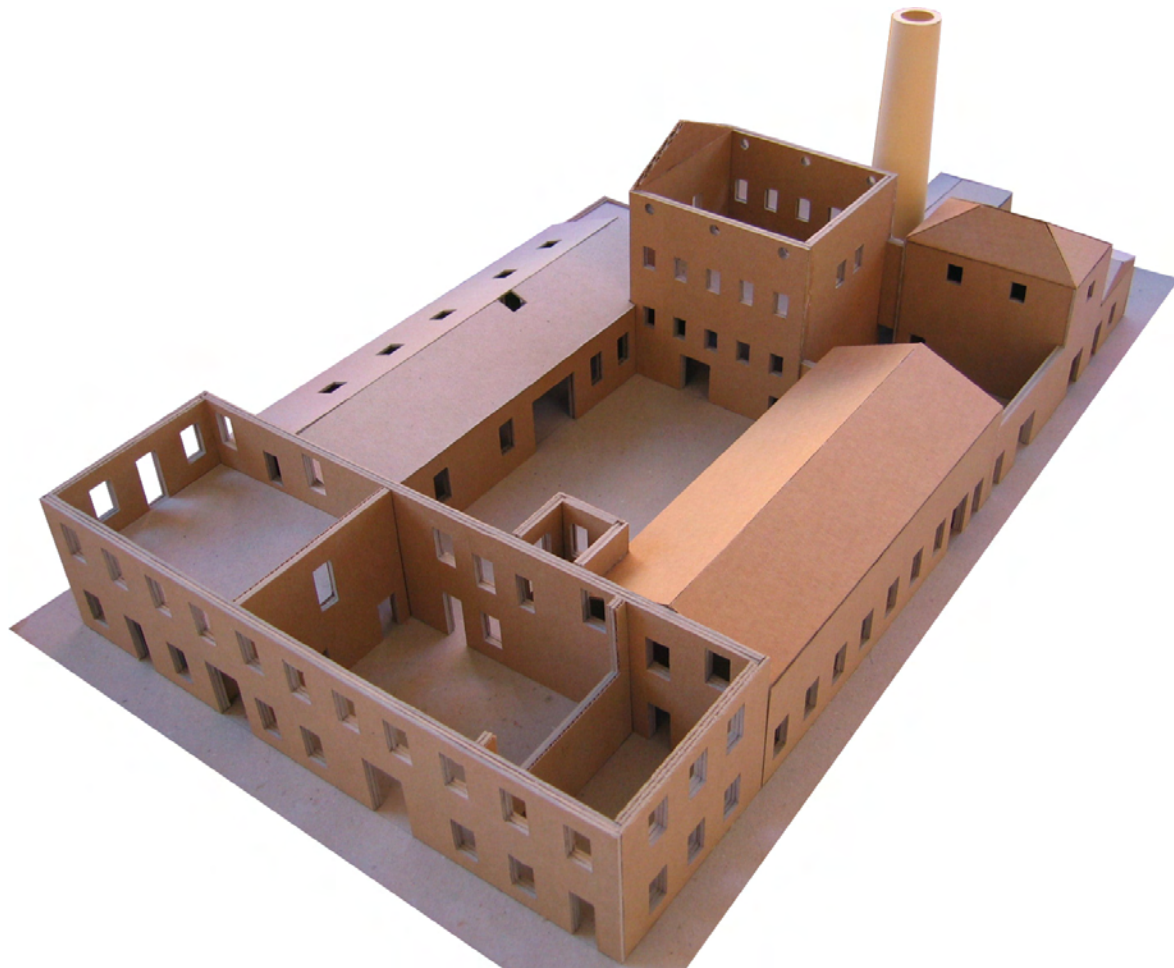

Άποψη από την εσωτερική αυλή

Άποψη από το εσωτερικό της ανατολικής πτέρυγας

ΜΑΚΕΤΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

Το γεγονός ότι μένω πολύ κοντά στο εργοστάσιο παρακολουθώντας καθημερινά την εγκατάληψή του και την μετατροπή του σε εστία μόλυνσης καθώς επίσης και τις απαράδεκτες συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγονται τα μαθήματα του 9ου ΕΠΑΛ μέσα σε containers τα τελευταία 13 χρόνια, με ώθησε στο να επιλέξω αυτή τη διπλωματική. Προτείνω την αποκατάσταση του εργοστασίου και την ένταξη σε αυτό όλων των λειτουργιών του 9ου ΕΠΑΛ.

Μετά την 1η λυκείου οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν μία από τις ειδικότητες που καλύπτει το σχολείο όπως:

Τομέας Οικονομικών/Διοικητικών υπηρεσιών

Τομέας Πληροφορικής & Δικτύων Η/Υ

Τομέας γεωπονίας, τριφίμων, έργων τοπίου

Τομέας υγείας & πρόνοιας

-Βοηθών Ιατρικών & Βιολογικών εργαστηρίων

-Βοηθών Νοσηλευτών

Κτιριολογικό πρόγραμμα

-11 αίθουσες διδασκαλίας (2 των 25 μαθητών & 9 των 15-18 μαθητών)

-2 αίθουσες Η/Υ

-Εργαστήριο φυσικής/χημείας

-Ιατρικό & μικροβιολογικό εργαστήριο (επωαστικός κλίβανος, ξηροκλίβανος για αποστείρωση, υδατόλουτρο, φυγοκέντριση, ατμοκλίβανος, φασματοφωτόμετρο, ψυγείο, ηλεκτρονικός ζυγός, ντουλάπια, νιπτήρες, μικροσκόπια)

-Εργαστήριο νοσηλευτών (κρεβάτι, κούκλα για ενέσεις, καθετήρα, σκελετός, προπλάσματα ανθρώπινων μελών, μικροσκόπια, ιματιοθήκη, ντουλάπια για φάρμακα, νιπτήρες)

-Γραφεία καθηγητών

-Γραμματεία

-Βιβλιοθήκη

-Κυλικείο

Λαμβάνοντας υπόψη την έντονη σχολική δραστηριότητα της περιοχής καθώς και τις ανάγκες των παρακείμενων σχολείων προχώρησα στην ένταξη περαιτέρω λειτουργιών στο οικόπεδο με κατασκευή καινούριων κτιρίων. Πιο συγκεκριμένα σε μια προσπάθεια προσέλκυσης των μαθητών των γύρω σχολείων στο οικόπεδο του ΒΟΤΡΥΣ με στόχο την συχνή επισκεψιμότητα του βιομηχανικού κτιρίου, επιλέχθηκαν λειτουργίες όπως: υπαίθριο αμφιθέατρο για θεατρικές παραστάσεις, υπόγειο αμφιθέατρο (κάτω από το υπαίθριο) για σχολικά συνέδρια αλλά και σαν αίθουσα προβολών, κλειστό γυμναστήριο (μπάσκετ/βόλλευ) καθώς κανένα από τα γειτονικά σχολεία δεν διαθέτει.

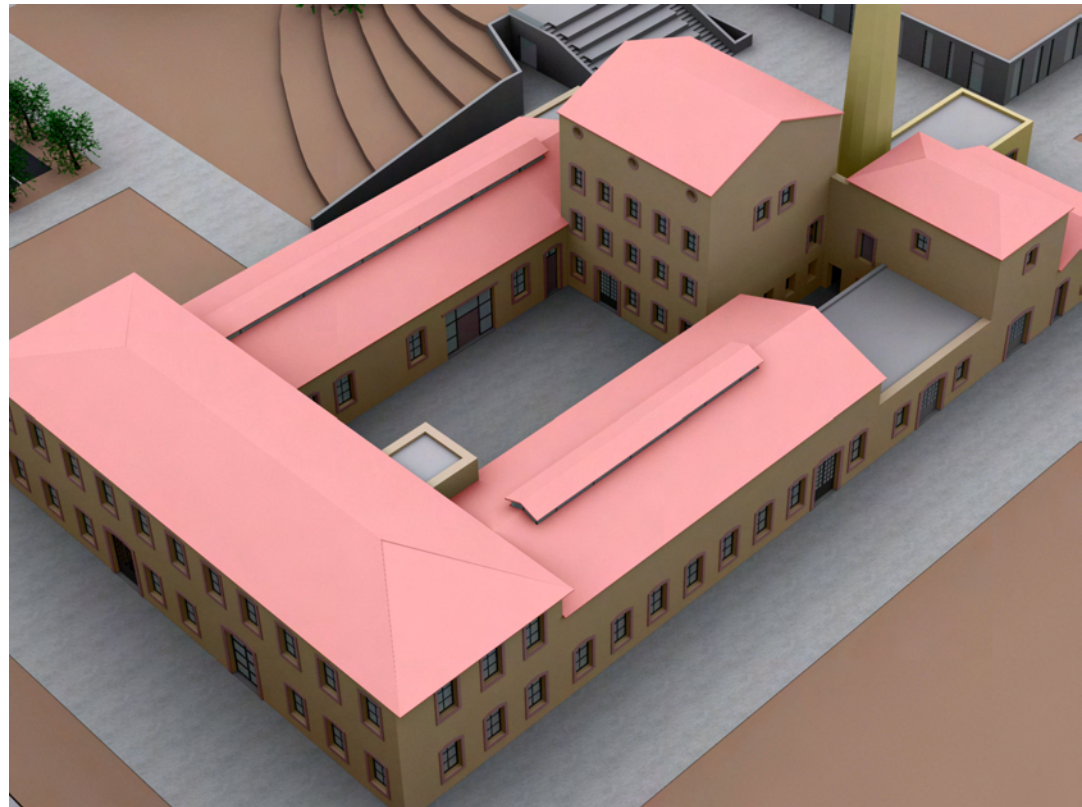
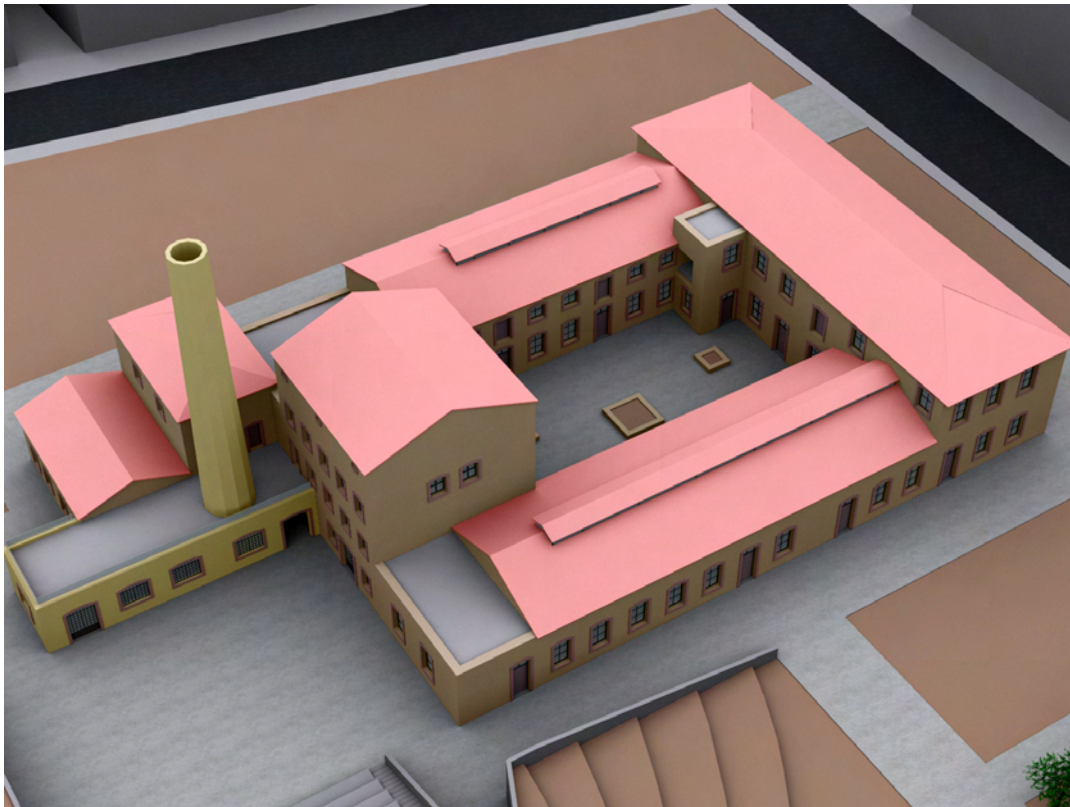
Όσον αφορά το υπάρχον βιομηχανικό κέλυφος επιλέχθηκε να διατηρηθεί ως έχει με τις απαραίτητες επιδιορθώσεις στα σημεία που οι λιθοδομές και οι οπτοπλινθοδομές έχουν υποχωρήσει. Επίσης ανοίγονται τα χτιστά παράθυρα κυρίως της βόρειας πτέρυγας (των αποθηκών) καθώς επίσης και όποια βρίσκονται διάσπαρτα στο κτίριο και εξυπηρετούν τη λειτουργία και τον φωτισμό.

Τα κουφώματα αποκαθιστώνται στην αρχική μορφή τους κρίνοντας από υπολείματα και από ελάχιστα που έχουν παραμείνει ακέραια λόγω της λεηλασίας που έχει υποστεί το κτίριο.

Οι τοίχοι σοβατίζονται με βάση την υπάρχουσα χρωματική απόδοση του κτιρίου και ουσιαστικά οι όψεις επανέρχονται στην αρχική μορφή τους.

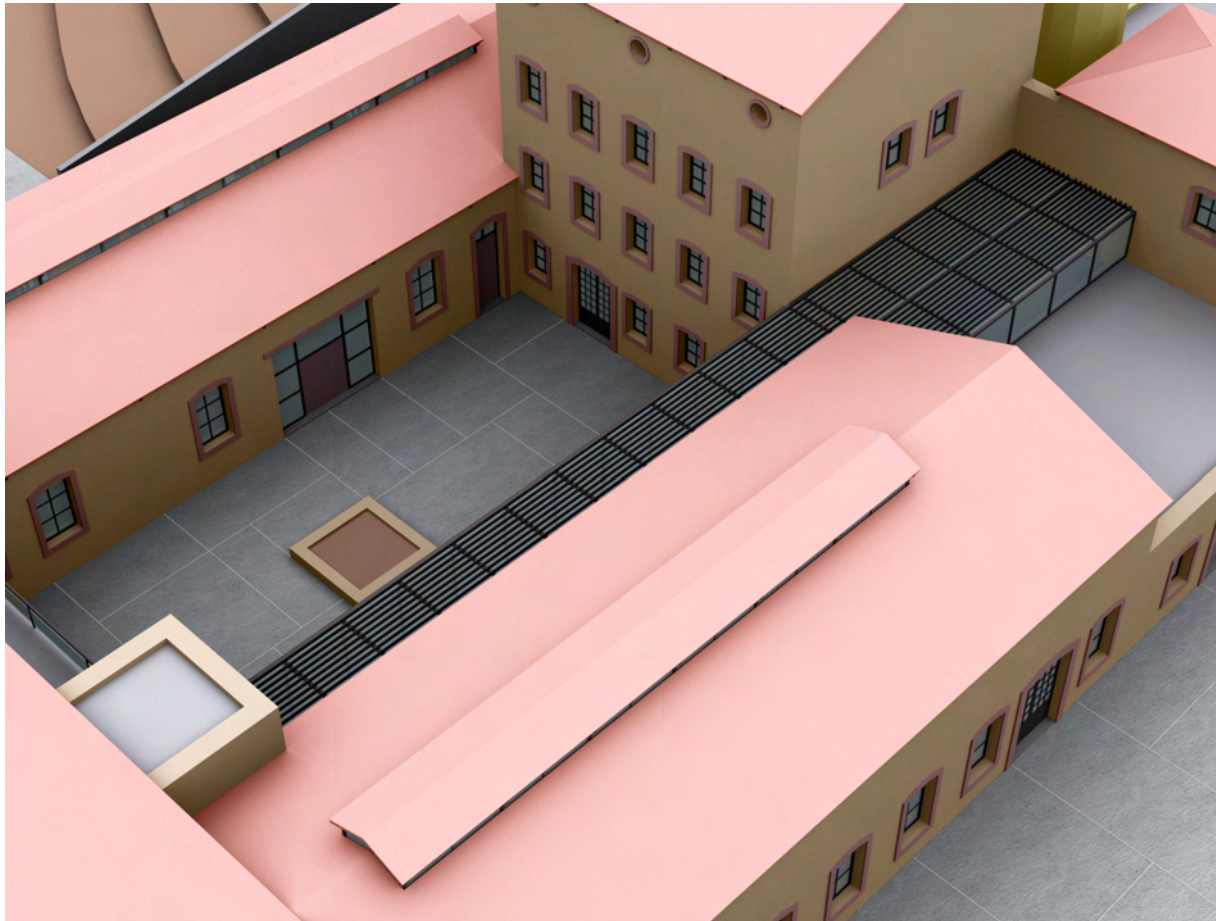
Στην 2όροφη ανατολική πτέρυγα τοποθετούνται αίθουσες διδασκαλίας (3 στο ισόγειο και 3 στον όροφο) και στην βόρεια πτέρυγα 2 αίθουσες διδασκαλίας στο ισόγειο και 2 αίθουσες Η/Υ στον όροφο. Στην ισόγεια νότια πτέρυγα στεγάζονται 3 εργαστήρια (φυσικής/χημείας, νοσηλευτών, μικροβιολογικό). Στο ισόγειο του πύργου βρίσκεται η γραμματεία, στον 1ο όροφο τα γραφεία των καθηγητών και στον 2ο βιβλιοθήκη. Η ισόγεια κατασκευή από οπτόπλινθους πίσω από την καμινάδα εξυπηρετεί τις ανάγκες του κυλικείου.

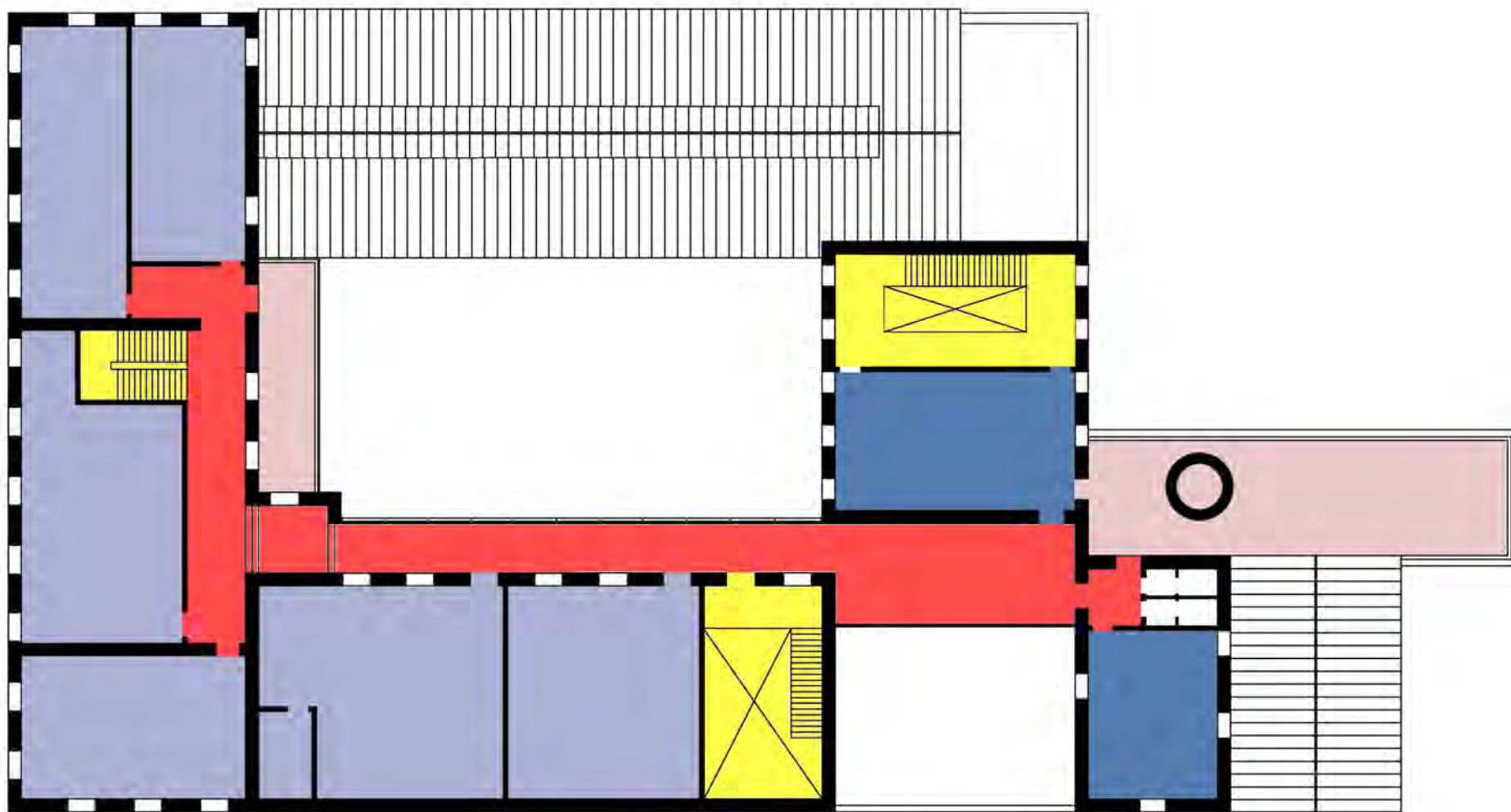
Τοποθετούνται 2ριχτες και 4ριχτες στέγες με επικάλυψη φύλλων χαλκού. Στον κορφιά της βόρειας και νότιας πτέρυγας δημιουργούνται φεγγίτες για περαιτέρω φυσικό φωτισμό.

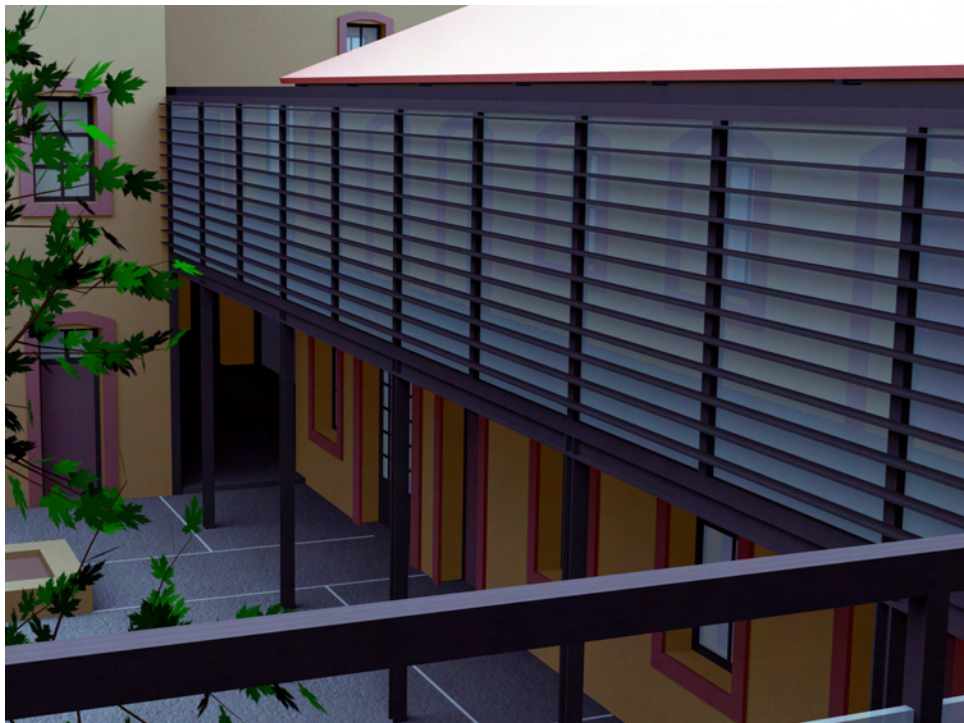
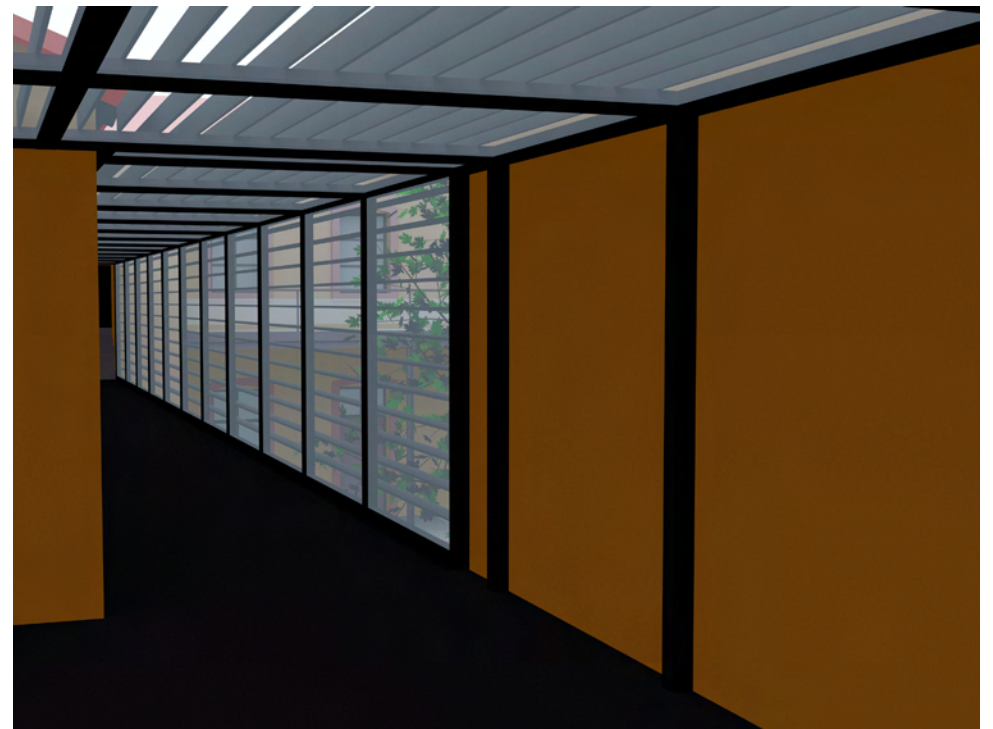
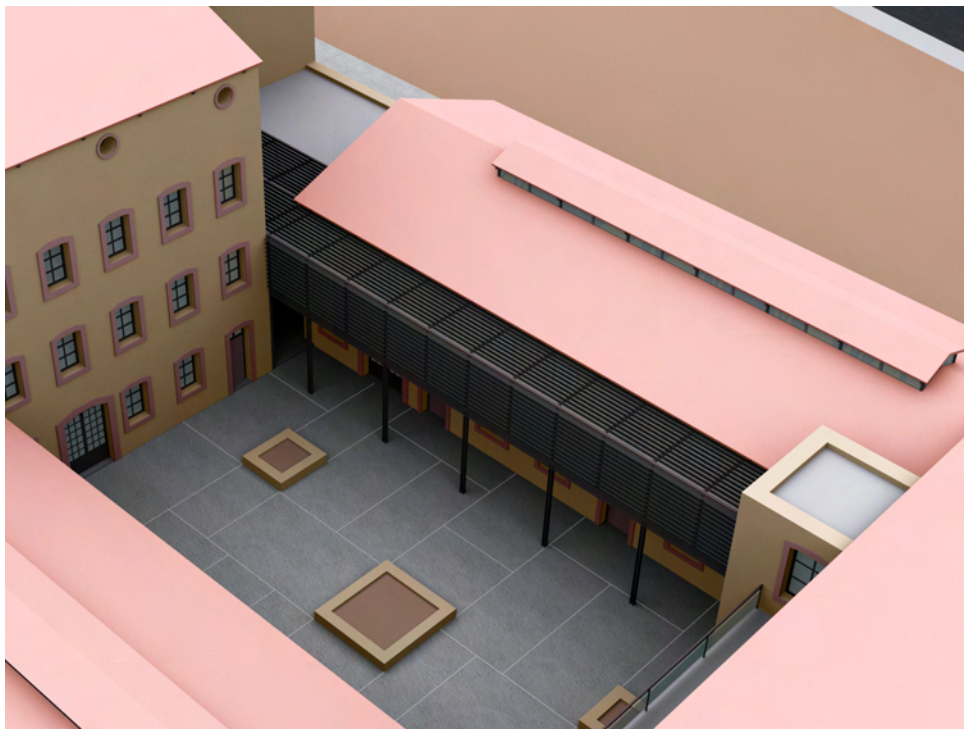
Ενώ στο επίπεδο του ισογείου η σύνδεση των τμημάτων του κτιρίου γίνεται μέσω της εσωτερικής αυλής, στο επίπεδο του 1ου ορόφου δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης σύνδεσης όλων των όγκων μεταξύ τους. Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στην σύνδεση του 3όροφου πύργου (στο επίπεδο του 1ου ορόφου όπου τοποθετούνται τα γραφεία των καθηγητών) με τις αίθουσες διδασκαλίας στον όροφο της βόρειας και ανατολικής πτέρυγας.

Η σύνδεση αυτή επιτυγχάνεται μέσω ενός στεγασμένου διαδρόμου ελαφριάς κατασκευής από μέταλλο και γυαλί φερόμενο πάνω σε κολώνες διπλού T σε ύψος 4 μέτρων από το έδαφος. Έχει καθαρό πλάτος 2,5 μέτρα και καθαρό ύψος 2,6 μέτρα. Οντας γυάλινος και έχοντας νότιο προσανατολισμό κρίνεται απαραίτητη η τοποθέτηση οριζόντιων περσίδων για τον κατάλληλο σκιασμό. Επίσης στο σημείο που συναντά τα γραφεία των καθηγητών του πύργου γίνεται μια διαπλάτυνση δημιουργώντας ένα χώρο καθιστικού. Η παρέμβαση αυτή ουσιαστικά αποτελεί την μοναδική όσον αφορά την ογκοπλασία του κτιρίου. Πρόκειται για μια κατασκευή από μοντέρνα υλικά που είναι όμως διακριτική ως προς τις εξωτερικές όψεις του κτιρίου καθώς δεν τις επηρεάζει. Κρίνεται απαραίτητη όμως ως προς τη λειτουργία του κτιρίου αφού συνδέει τους όγκους μεταξύ τους και αποφεύγεται η άσκοπη χρήση των κλιμακοστασίων.

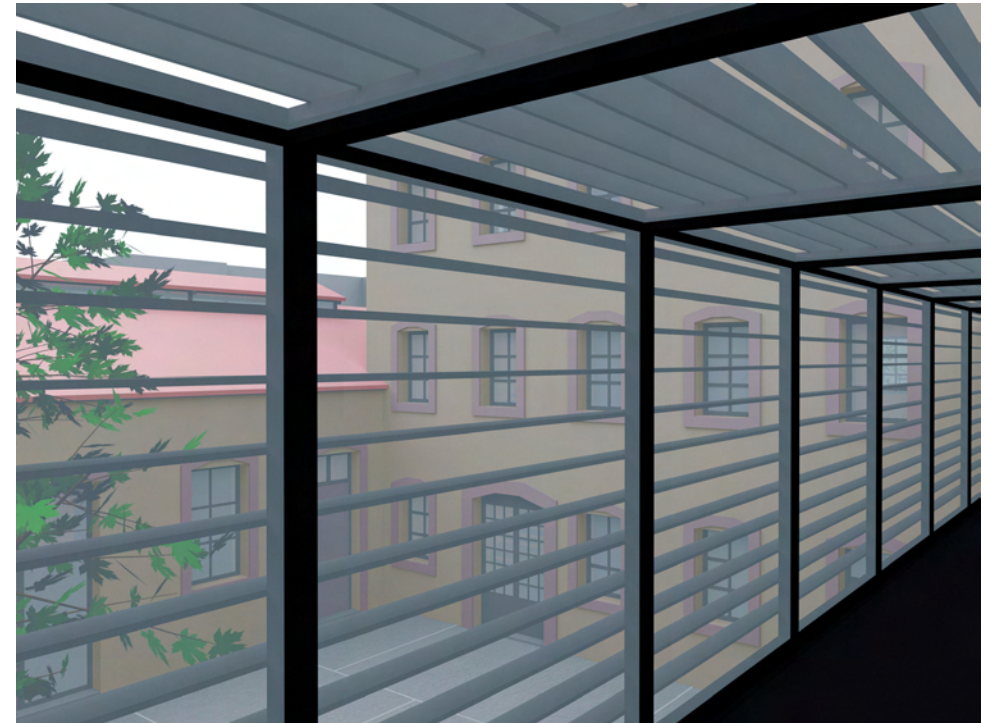

Συνδέσεις στο επίπεδο του 1ου ορόφου

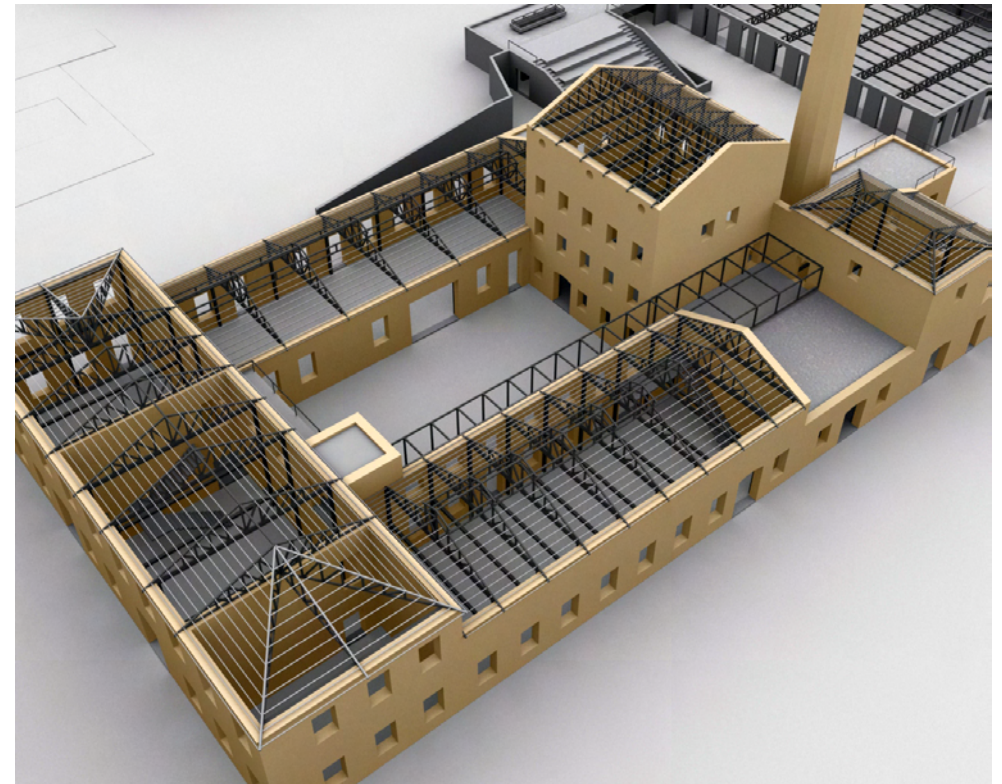
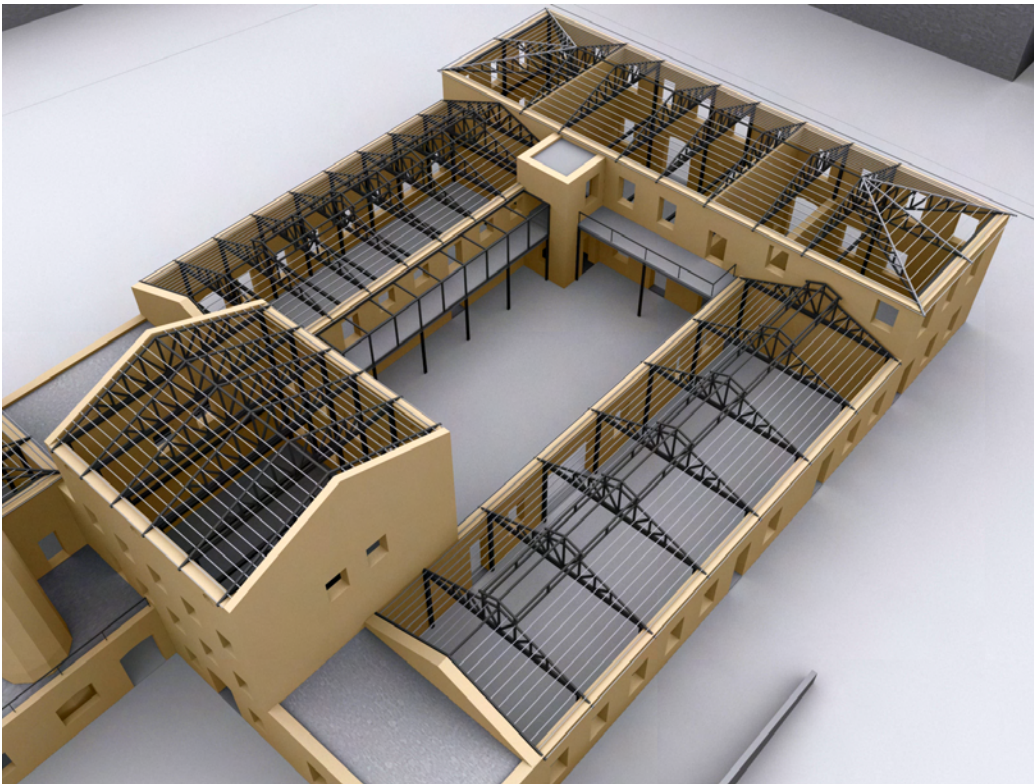
Άποψη του διαδρόμου από το μπαλκόνι της ανατολικής πτέρυγας

Άποψη της εσωτερικής αυλής μέσα από το διάδρομο

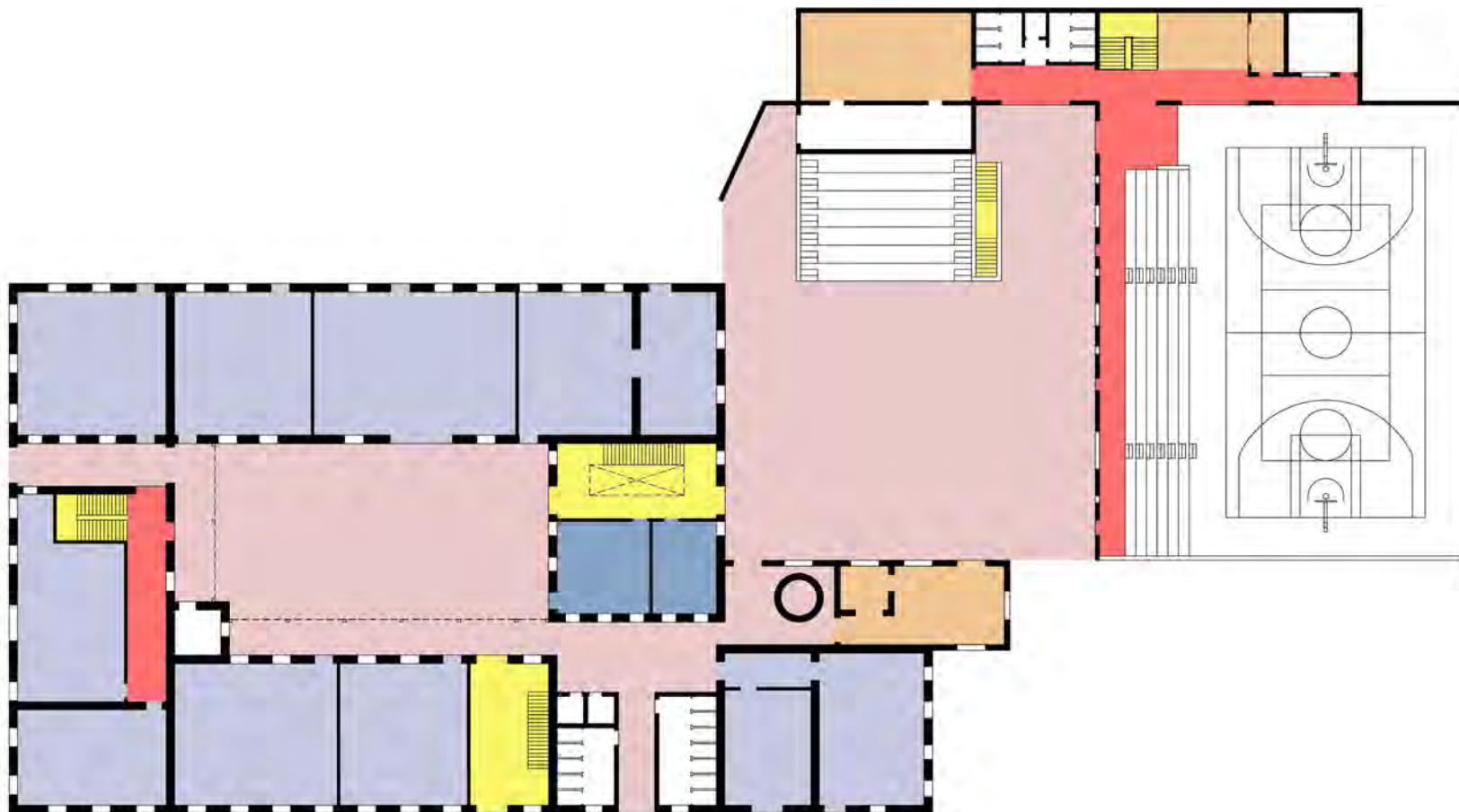
Κατασκευαστικά στοιχεία

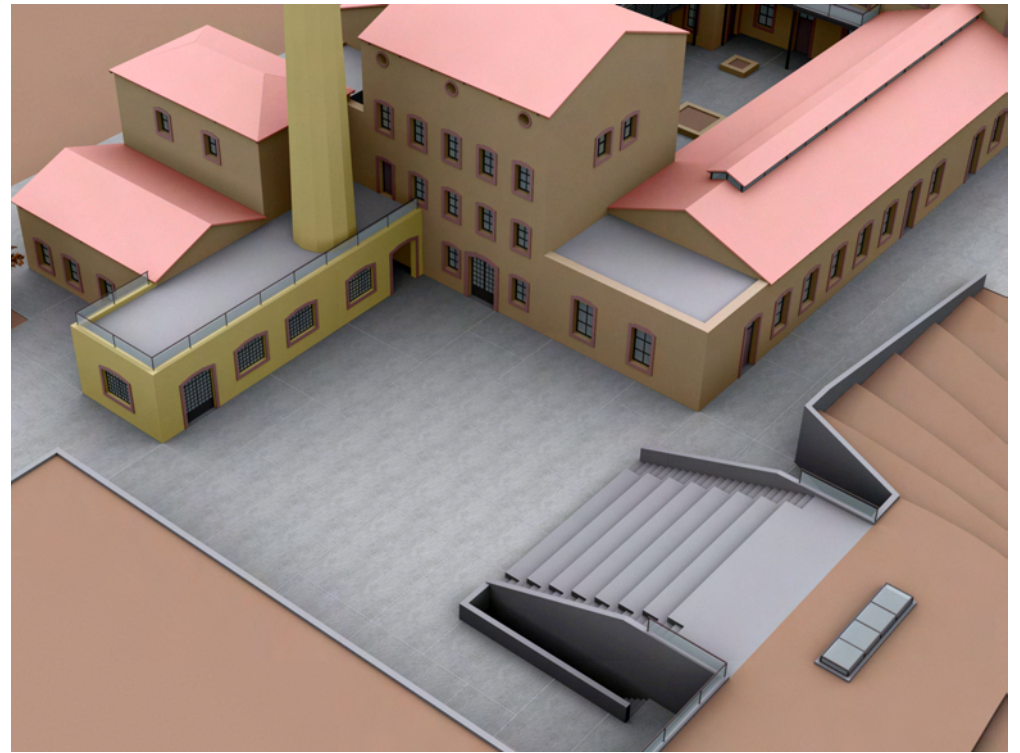
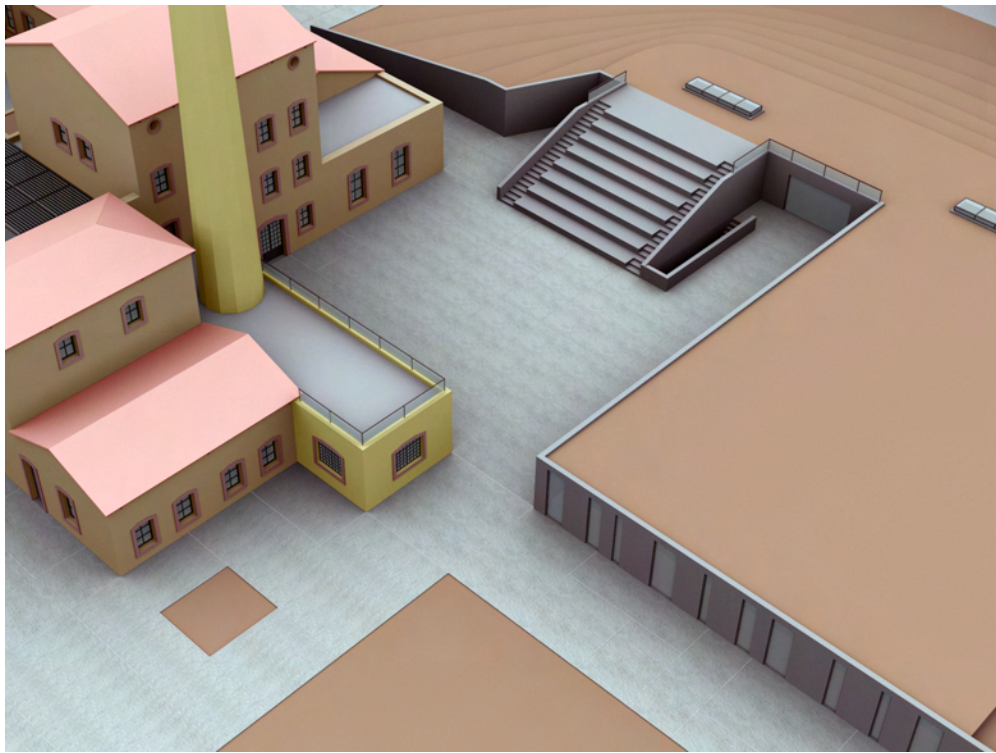
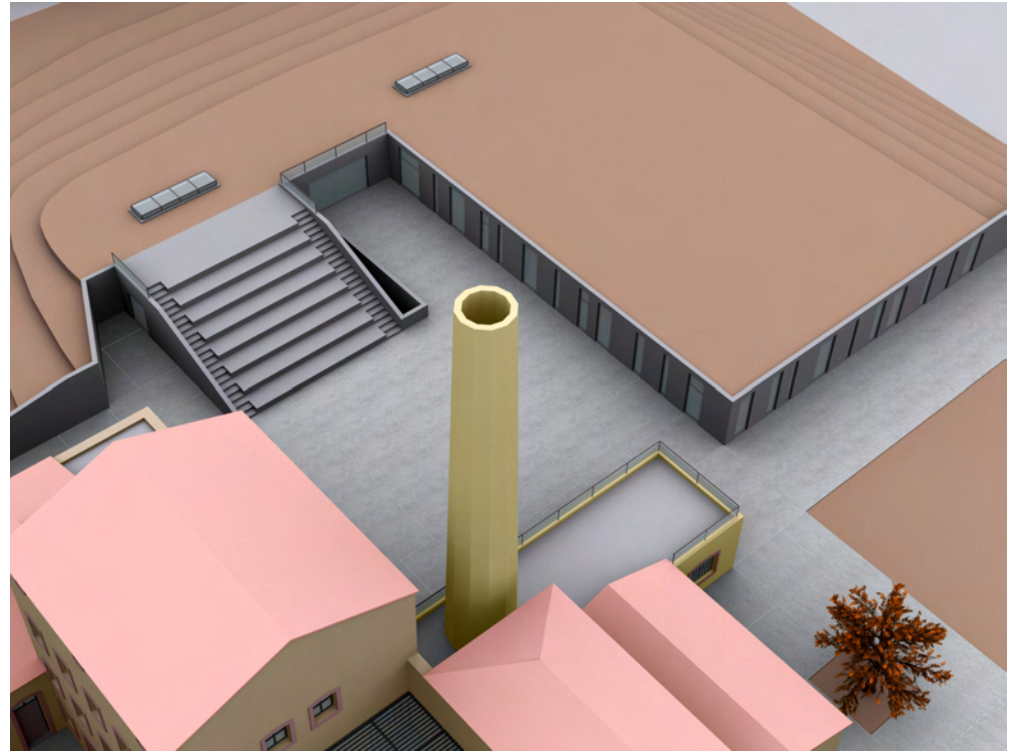
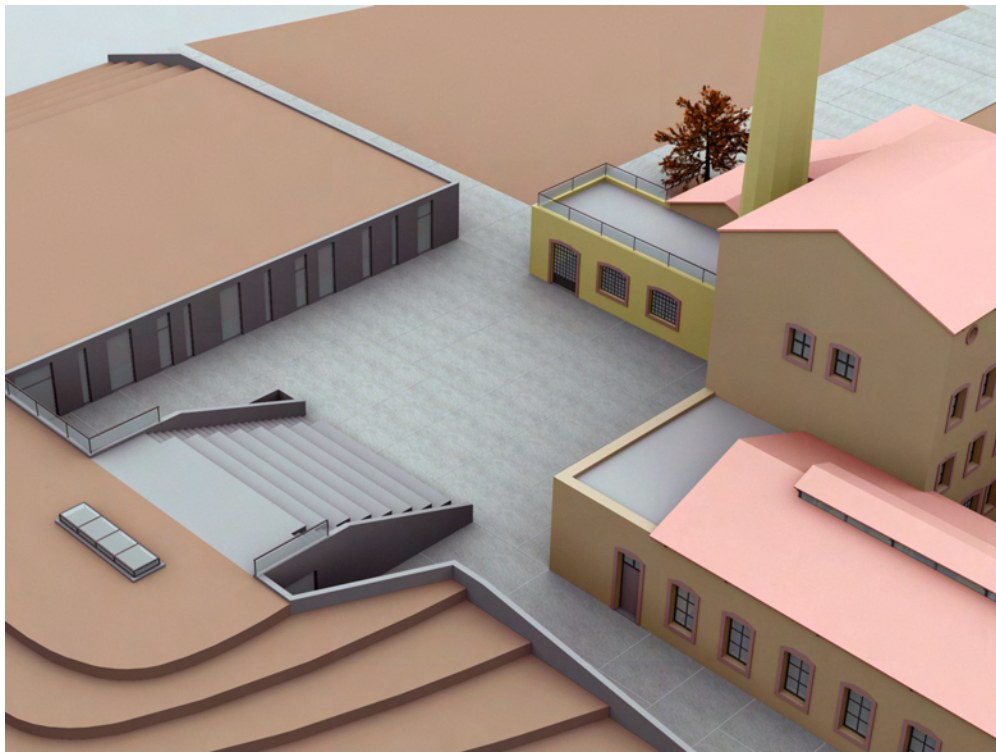
- Διατηρούνται και αποκαθιστούνται όλες οι λιθοδομές και οι οπτοπλινθοδομές του συγκροτήματος και τοποθετείται εσωτερικά μανδύας μπετόν για την ενίσχυση του κελύφους.
- Ο μεταλλικός σκελετός που προστίθεται για την στήριξη των στεγών και των πατωμάτων αποτελεί από διπλά T διατομής IPE 300 και διαδοκίδες από διπλά T διατομής IPE 180.
- Τα δάπεδα είναι σύμμεικτη κατασκευή από γαλβανισμένη λαμαρίνα και οπλισμένο σκυρόδεμα.
- Τα κικλιδώματα είναι τζάμι σε μεταλλική κατασκευή
- Τα κουφώματα είναι ξύλινα αποκατεστημένα στα ίδια σχέδια με τα παλιά αλλά με διπλούς μονωτικούς υαλοπίνακες.
- Τα διαχωριστικά των αιθουσών και των γραφείων γίνονται με σαντουιτς διπλής γυψοσανίδας εκατέρωθεν με εσωτερική μόνωση.
- Υπάρχουν μονώσεις σε όλες τις πλάκες και τα δώματα.
- Οι στέγες έχουν επικάλυψη φύλλων χαλκού και φέρονται πάνω σε μεταλλικά δικτυώματα.
- Η αυλή είναι στρωμένη με τσιμεντοκονία.
- Στα γραφεία των καθηγητών και στην γραμματεία χρησιμοποιείται ψευδοροφή ορυκτών ινών.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, στο οικόπεδο εντάσσονται νέες λειτουργίες για την προσέλκυση σε αυτό των μαθητών από τα γύρω σχολεία. Κατασκευάζονται λοιπόν υπαίθριο αμφιθέατρο για θεατρικές παραστάσεις και υπόγειο αμφιθέατρο για προβολές κάτω από το υπαίθριο, καθώς επίσης κλειστό γυμναστήριο μπάσκετ/βόλλευ. Τα δύο αυτά κτίρια ενωποιούνται στο πίσω μέρος τους με μια γραμμική ζώνη βοηθητικών χρήσεων.

Λόγω του 'αφιλόξενου' αστικού περιβάλλοντος γύρω από το οικόπεδο (λεωφόρος Κηφισίας, γραμμή του ΟΣΕ) αλλά και της φύσης του ίδιου του κτιρίου ΒΟΤΡΥΣ που παρουσιάζει μια 'εσωστρέφεια' οργανωμένο γύρω από την εσωτερική αυλή, οδηγούμαστε σε μια επανάληψη αυτής της εσωτερικότητας ως προς τη διάταξη των καινούριων κτιρίων. Τοποθετούνται λοιπόν με τέτοιο τρόπο (σχήμα Γ) δημιουργώντας ένα δεύτερο αίθριο μπροστά από το κυλικείο. Αυτό ουσιαστικά λειτουργεί και σαν σκηνή του υπαίθριου αμφιθέατρου. Η σύνδεση των δύο αιθρίων γίνεται είτε μέσω του ισογείου του πύργου, είτε περνώντας δίπλα από την καμινάδα. Επίσης αρκετά από τα κατακόρυφα ανοίγματα του ανατολικού τοίχου του γυμναστηρίου λειτουργούν ως πόρτες και έτσι επιτυγχάνεται η άμεση επικοινωνία του διαδρόμου των κερκίδων του γυμναστηρίου με το αίθριο. Οι καινούριες κατασκευές είναι από σύγχρονα υλικά (οπλισμένο σκυρόδεμα και μέταλλο) δημιουργώντας μια πλήρη διαφοροποίηση σε σχέση με τα παραδοσιακά υλικά κατασκευής του υπάρχοντος κτιρίου.

Σε μια προσπάθεια οι καινούριες κατασκευές να μην ‘προσβάλλουν’ με τον όγκο τους το βιομηχανικό κτίριο, αποφασίστηκε (πέρα από το υπόγειο αμφιθέατρο) να μισοβυθιστεί το κλειστό γυμναστήριο. Προσπαθώντας έτσι να αναδειχθεί όσο το δυνατόν περισσότερο το ΒΟΤΡΥΣ. Μάλιστα η εκσκαφή χρησιμοποιείται σαν πρανές στο πίσω μέρος της κατασκευής και σβήνει ομαλά στη νότια και δυτική πλευρά του οικοπέδου. Χώμα στρώνεται και πάνω στο δώμα του γυμναστηρίου ενοποιώντας το με το ανάγλυφο του εδάφους και δίνοντας την αίσθηση ότι αποτελεί προέκταση αυτού.

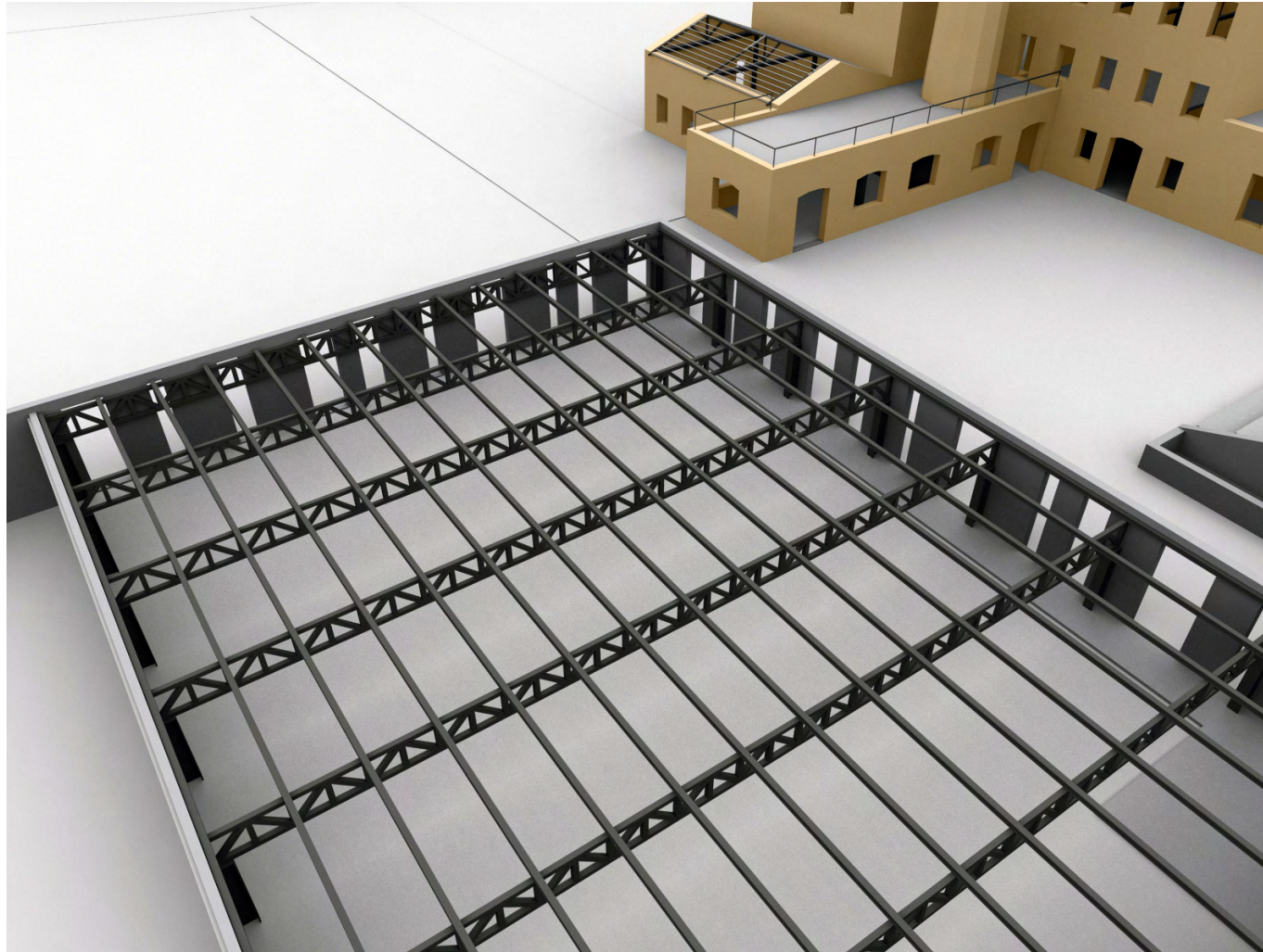
Στις δύο όψεις του γυμναστηρίου (ανατολική και βόρεια) επιλέγονται κατακόρυφα ανοίγματα διαφορετικού πλάτους και σε τυχαία διάταξη δημιουργώντας αντίθεση ως προς τα συμμετρικά και επαναλαμβανόμενα ανοίγματα του βιομηχανικού κελύφους.

Το πρανές φυτεύεται με δέντρα ενώ φυτεμένο είναι και το δώμα του γυμναστηρίου με χαμηλή όμως βλάστηση. Δεντροστοιχίες φυτεύονται και στη νότια πλευρά του σχολείου για σκιασμό καθώς επίσης και στην δυτική πλευρά του οικοπέδου σαν φράγμα της ηχορύπανσης από την λεωφόρο Κηφισού.

Το πλακόστρωτο που διαχέεται στους χώρους κίνησης του οικοπέδου είναι από τσιμεντοκονία με εμφανείς αρμούς κάθετους μεταξύ τους αλλά σε ακανόνιστο μοτίβο. Χώρος στάθμευσης τοποθετείται στην νοτιοανατολική γωνία του οικοπέδου.

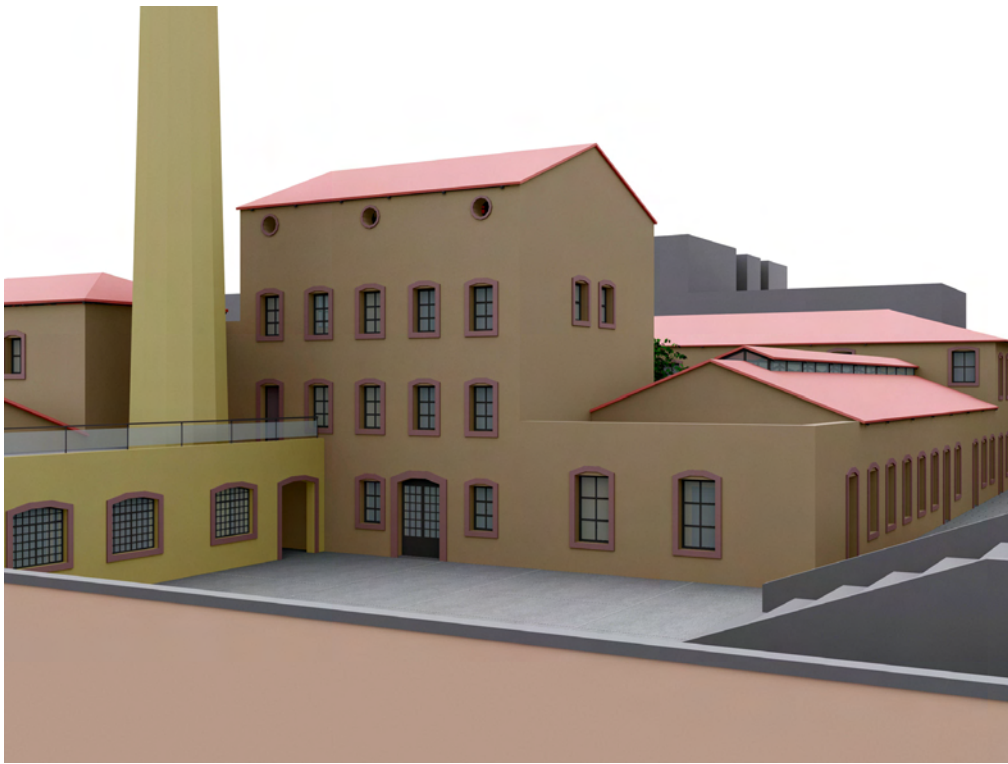

- Η φυτεμένη στέγη του γυμναστηρίου αποτελείται από στρώμα χώματος με πάχος 30 εκατοστά πάνω σε σύμμεικτη πλάκα από γαλβανισμένη λαμαρίνα και οπλισμένο σκυρόδεμα η οποία φέρεται πάνω σε διαδοκίδες διπλού T διατομής IPE 180. Αυτές πατάνε πάνω σε δικτυώματα τα οποία στηρίζονται σε κολόνες διπλού T διατομής HEB 400.
- Η στήριξη της οροφής του υπόγειου αμφιθεάτρου γίνεται με δικτυώματα τα οποία στηρίζονται πάνω σε διπλά T διατομής IPE 300.
- Το κέλυφος του γυμναστηρίου και του αμφιθεάτρου είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα.
- Τα κουφώματα είναι αλουμινίου με διπλούς μονωτικούς υαλοπίνακες.
- Στους βοηθητικούς χώρους του αμφιθεάτρου, στο κυλικείο και στο γραφείο του γυμναστηρίου χρησιμοποιούνται ψευδοροφές οροκτών ινών.

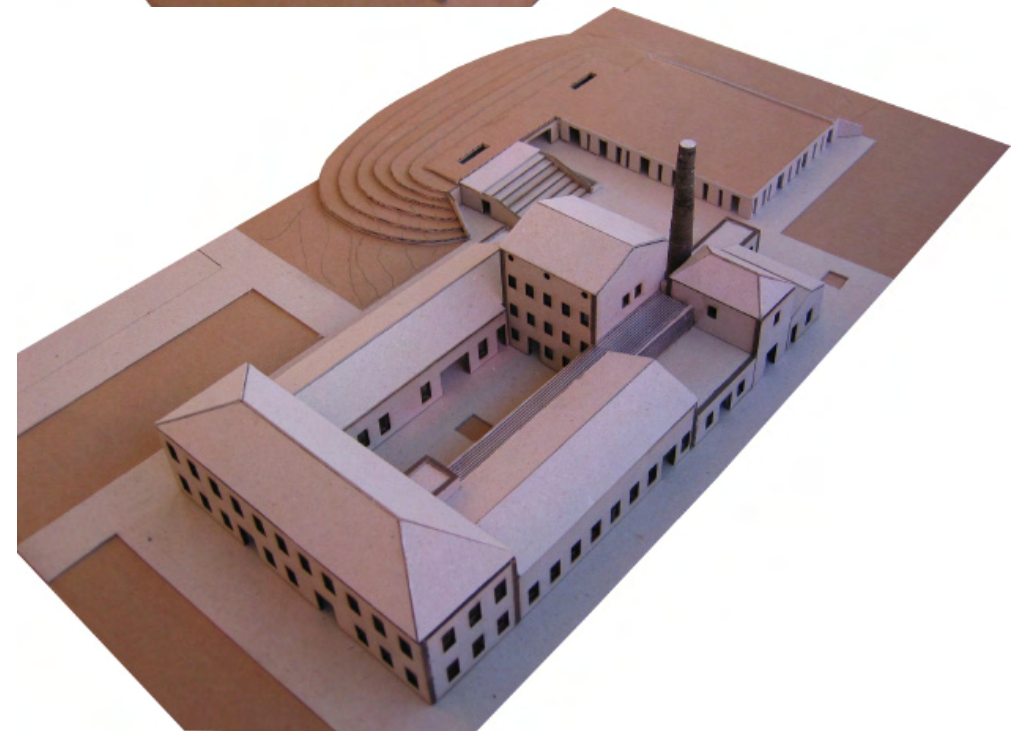
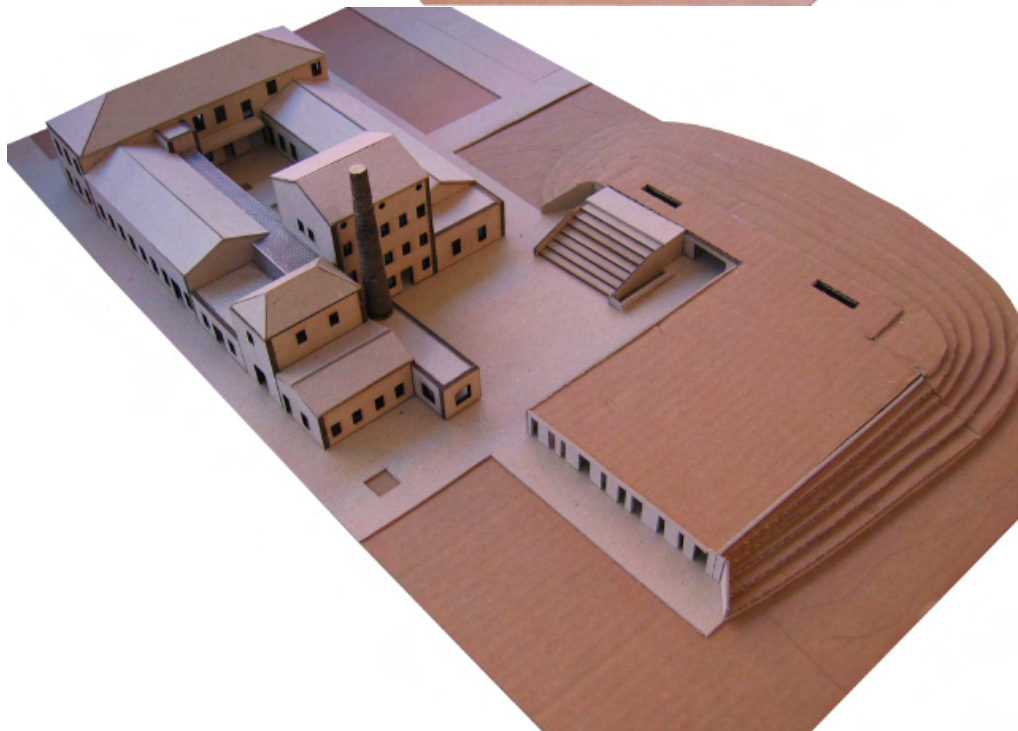
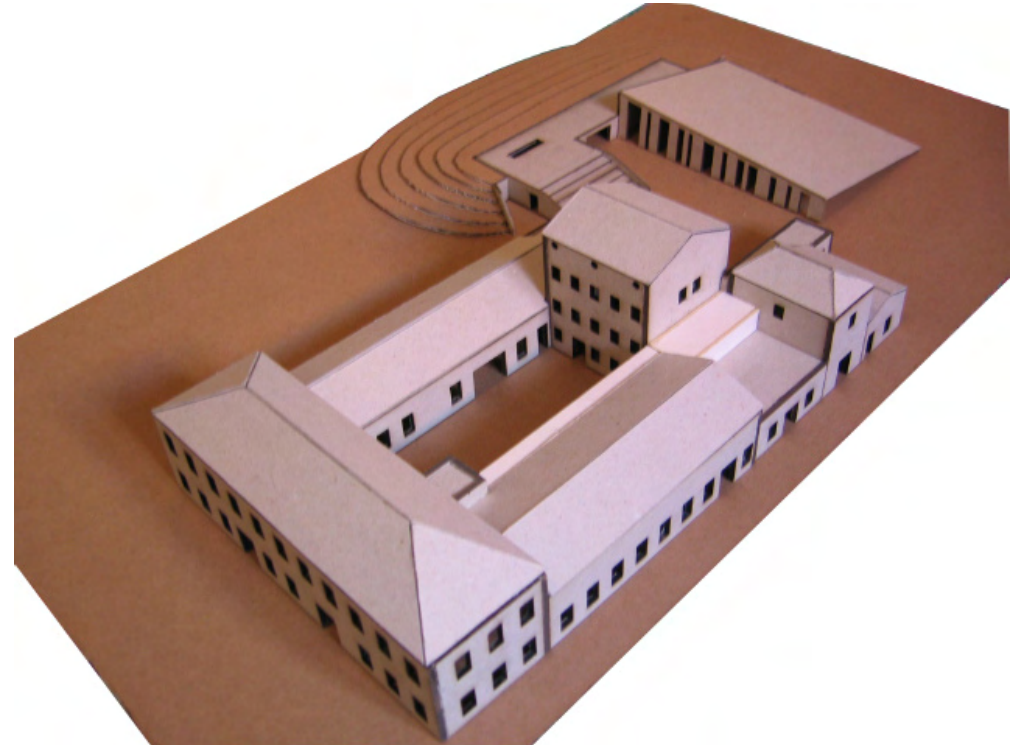
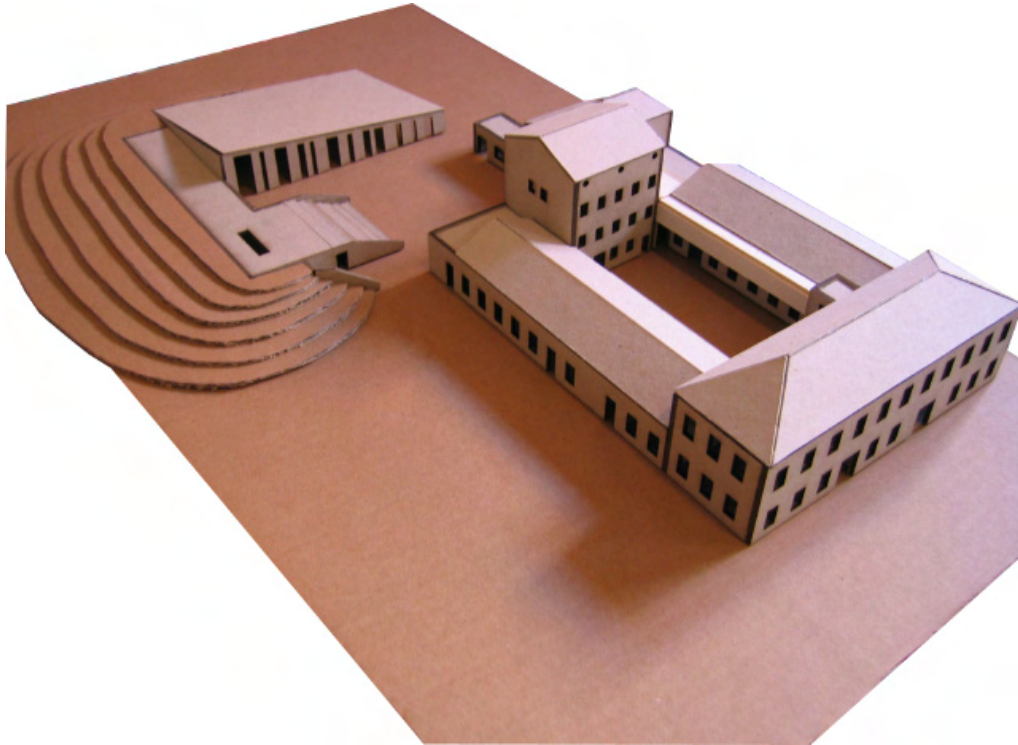

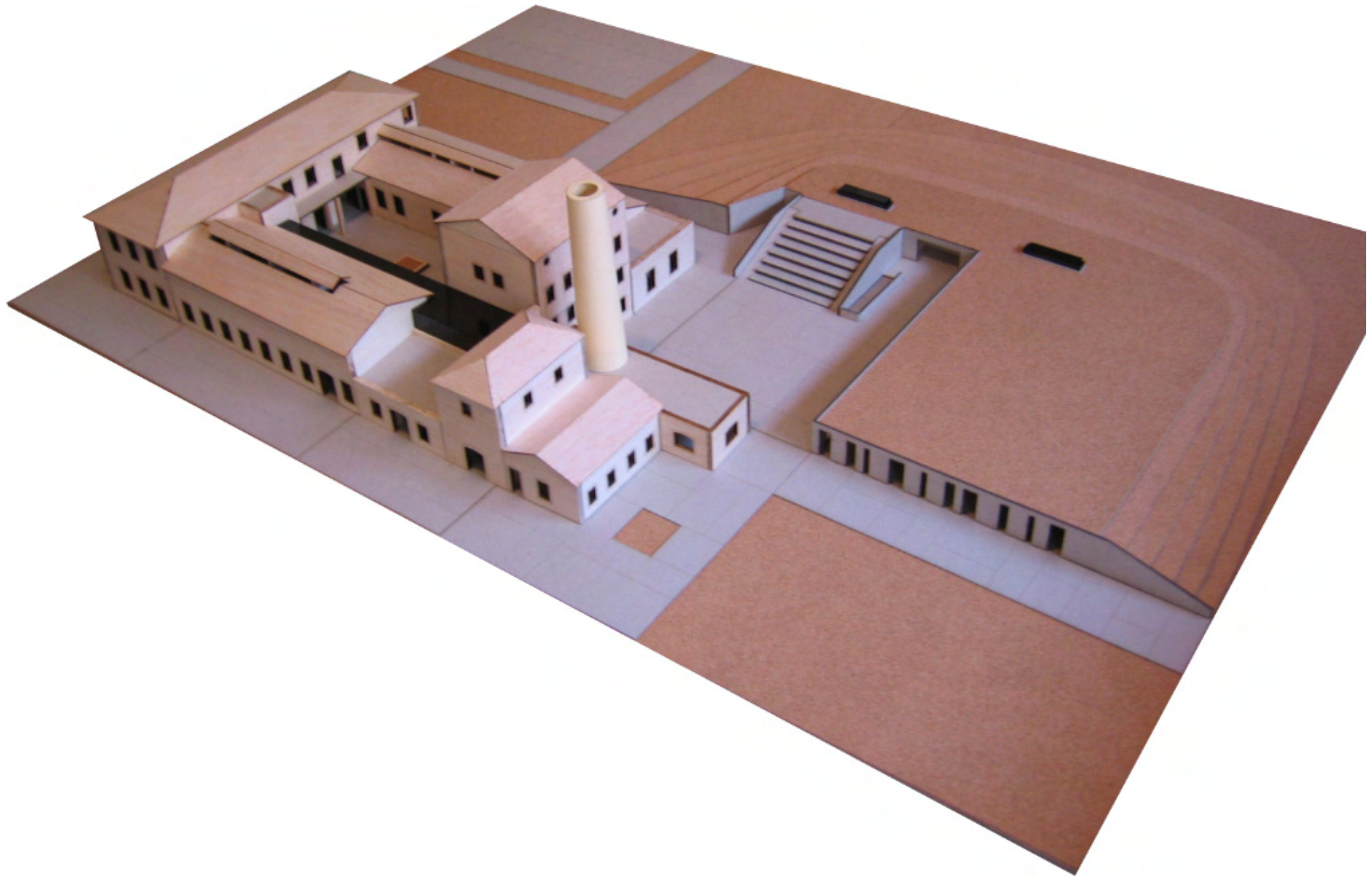

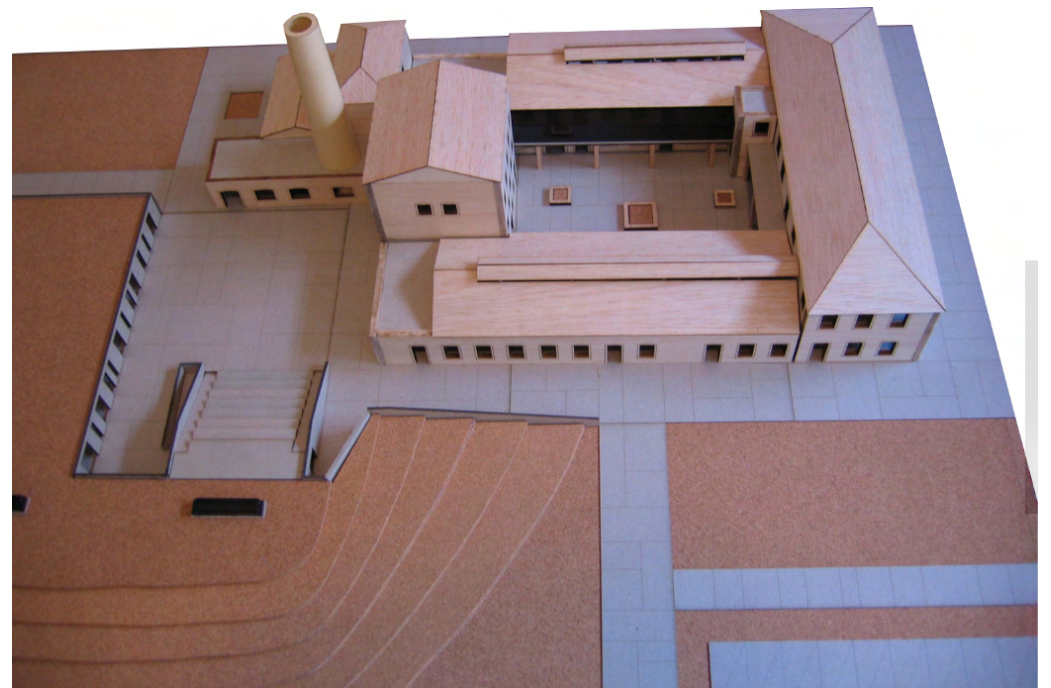
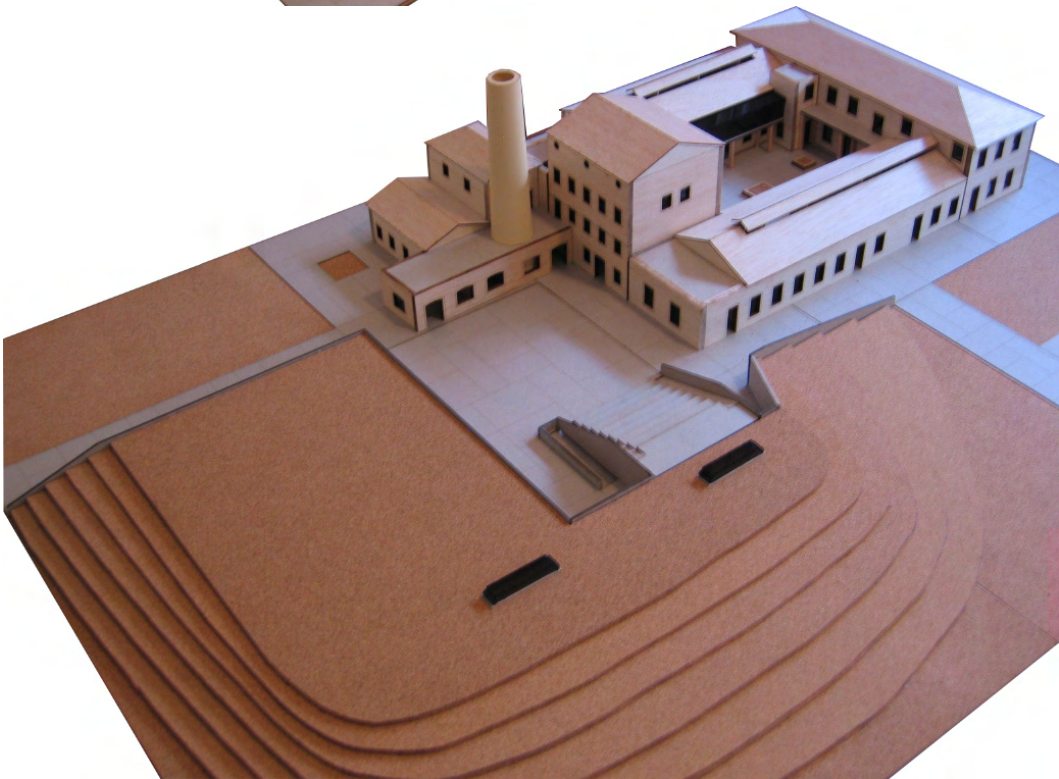
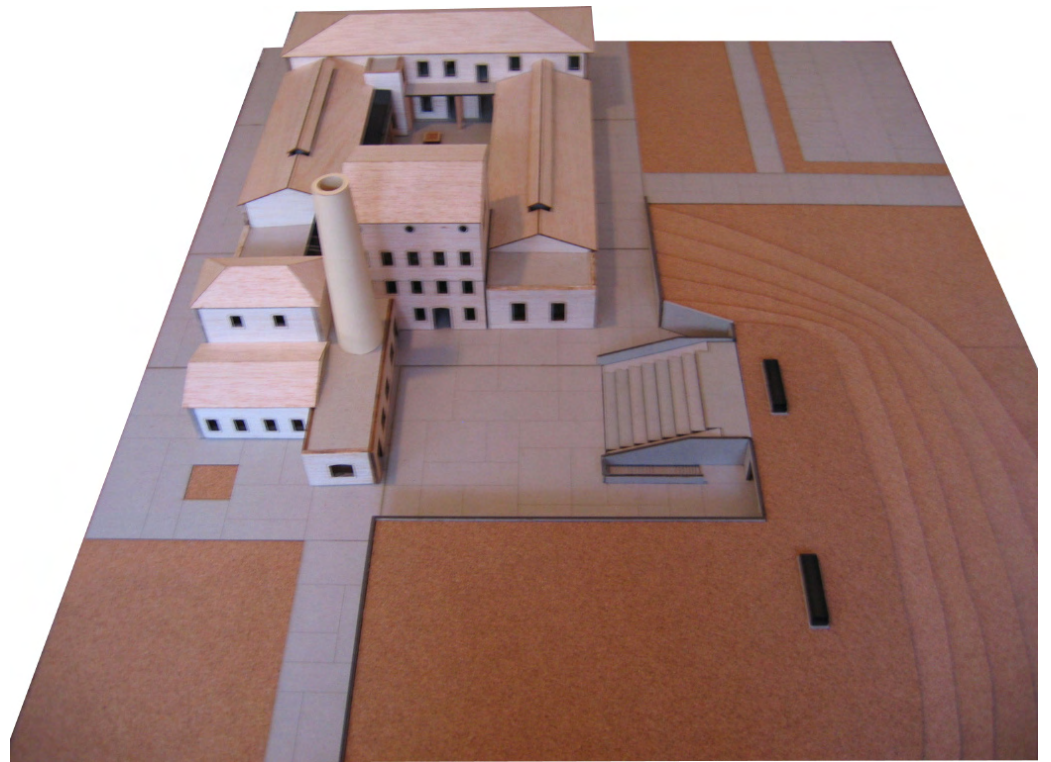
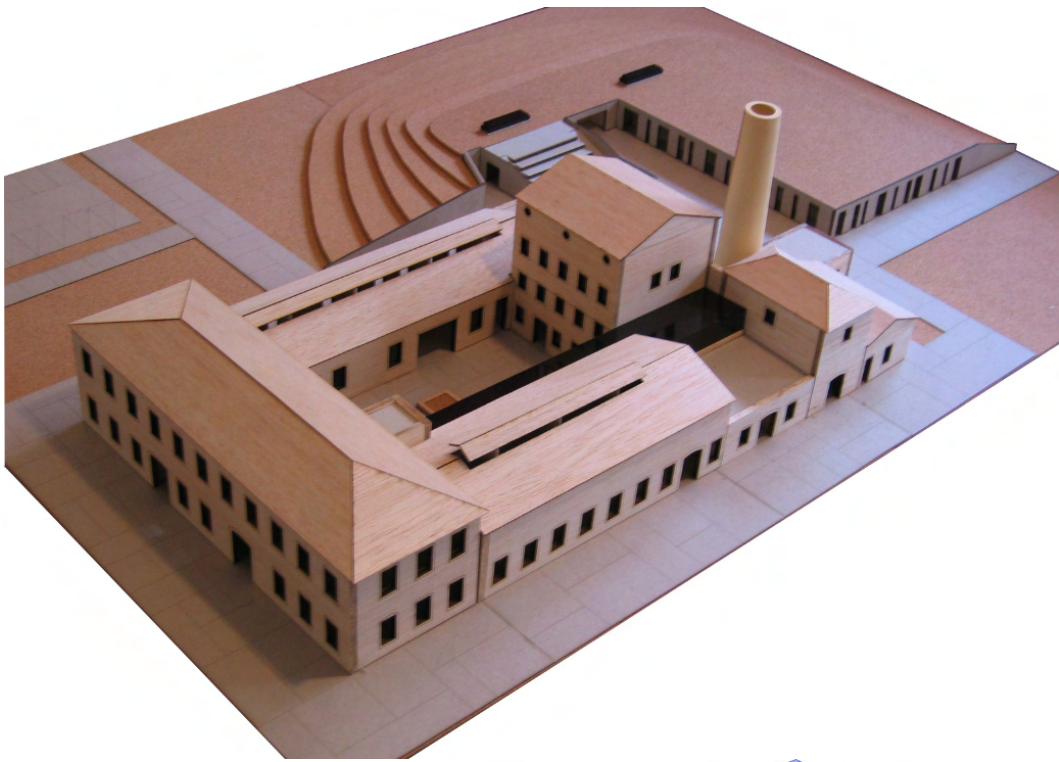

ΠΡΟΜΑΚΕΤΕΣ

MAKETA

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα τελευταία χρόνια τονίζεται συνεχώς ότι η προστασία και η εκμετάλλευση της βιομηχανικής κληρονομιάς, σαν μια ορθή και βιώσιμη λύση, πρέπει να ζυμώνεται και μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στο παράδειγμα του ΒΟΤΡΥΣ η διαδικασία αυτή επιτυγχάνεται και βιωματικά. Πέρα από τη διατήρηση του μοναδικού βιομηχανικού κτιρίου που κατάφερε να επιβιώσει στην περιοχή, οι μαθητές του 9ου ΕΠΑΛ μπορούν να έχουν τη δυνατότητα να ‘κατοικήσουν’ μέσα σε αυτό. Μετά από 13 χρόνια λειτουργίας του σχολείου μέσα στα contain-ers πρέπει να δοθεί μια λύση και αυτή βρίσκεται εκεί, μέσα στο ίδιο το οικόπεδο.

Πέρα από τους μαθητές του 9ου ΕΠΑΛ κρίσιμο θα ήταν η προσέλκυση και των μαθητών των γύρω σχολείων ώστε να επισκέπτονται το ΒΟΤΡΥΣ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με καινούριες κατασκευές εντός του οικοπέδου που θα καλύπτουν λειτουργίες όπως θεατρική σκηνή, αμφιθέατρο προβολών και κλειστό γυμναστήριο που κανένα από τα γύρω σχολεία δεν διαθέτει.

Πέρα από την άμεση λύση στο λειτουργικό πρόβλημα της σχολικής στέγης και την διατήρηση ενός ιστορικού βιομηχανικού κελύφους, υπάρχουν και τα έμμεσα και μακροπρόθεσμα οφέλη που ζυμώνονται μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχειακές Πηγές

Ελληνικό Λαογραφικό Ιστορικό Αρχείο, Αγίου Ανδρέου 5, Αθήνα.

Διαδίκτυο

-Ελληνική Εταιρία Οίνων και Οινοπνευμάτων, Πανελλήνιο Λεύκωμα Εκατονταετηρίδας 1821-1921, τ.Β΄: Βιομηχανία-Εμπόριο, Αθήνα 1923.

-Μητρώο Ελληνικών Βιομηχανιών, Οργανισμός Βιομηχανικής Αναπτύξεως, 1962.

-«Μποδοσάκης-Αθανασιάδης» 1891-1979, «Νεκρολογία» στο περιοδικό Βιομηχανική Επιθεώρηση, τεύχ. 532.

-Όμιλος Μποδοσάκη- Αθανασιάδη, Ελληνικές Επιχειρήσεις στον 20ο αιώνα. Πρόσωπα και Δραστηριότητες, 2η έκδοση, σελ. 82-85 εκδ.Κέρκυρα, Αθήνα 2001.

-Υπουργείο Πολιτισμού, Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού, Εφορείες Νεωτέρων Μνημείων, Βιομηχανικά Μνημεία της Ελλάδας, Αθήνα, Φεβρουάριος 1999.

-Ποτοποιεία και οινοπνευματοποιεία, Παράρτημα 'Γεωργικού Δελτίου', Αθήνα, Νοέμβριος 1930.

-Βιομηχανική Χρήση Οινοπνεύματος, Ελληνική Εταιρία Οίνων και Οινοπνευμάτων, εκδ. Εστία, Αθήνα 1907.

-ΑΓΡΙΑΝΤΩΝΗ Χριστίνα, Απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα το 19ο αι., Αθήνα 1986